

BÖLÜM IX:
AVRUPA BİRLİĞİ EKSENİNDE
DIŞ POLİTİKA (1999-2002)

Dış Politika İlkeleri: Avrupalılaşma ve Diğerleri	233
Dış Politika Yapımı: Asker ve Hükümet Arasında	236
Dış Politika Uygulamaları	239
<i>Avrupa Birliği ile Yeniden.....</i>	<i>239</i>
<i>Yunanistan'la İlişkilerde Yumuşama</i>	<i>241</i>
<i>Rusya ile Yakınlaşma</i>	<i>244</i>
<i>Ortadoğu ile Yakınlaşma ve Denge.....</i>	<i>246</i>
<i>11 Eylül ve ABD ile İlişkiler.....</i>	<i>249</i>
<i>Ekonomik Kriz ve Dış Borçlanma</i>	<i>251</i>

1 999 yılı Türkiye siyaseti için bir dönüm noktasıydı. 15 Şubat 1999'da PKK lideri Abdullah Öcalan yakalanmış ve 1990'lar boyunca devlet aktörlerini etkisi altına alan tehdit/güvenlik paranoyası en önemli gerekçelerinden birini kaybetmişti.

17 Ağustos 1999 depremi, devletin ve devleti temsil eden organların olağanüstü hallerdeki başarısızlığını hatta iflasını da beraberinde getirmiştir. Devlet depremde kötü bir sınav verince 'devlet baba' imajı çökmüş ve devletin kurumlarının 1990'lardaki tehdit paranoyası üzerine inşa ettiği mesruluk da önemli ölçüde zemin kaybetmiştir.

Öcalan'ın yakalanması Suriye'yi tehdit algısı dışına çıkarırken, İzmit depremi sonrasında deprem bölgesine insanî

22 Cuma 31 Aralık 1999 türkiye99 Milliyet

Enrlement klayım

Derin izler bırakan yıl

16 Şubat 1999: Öcalan'ın yakalanması
PKK'dan kayalaran güvenlik refleksi
azalttı, bu da komşularla ilişkileri olumlu
etkiledi

PKK lideri Öcalan Kenya'dan Türkiye'ye getirildi

DSP-MHP rüzgarı

DSP	MHP	FP	ANAP	DYP
%23	%17	%16	%14	%11
Milletvekili 137	Milletvekili 134	Milletvekili 106	Milletvekili 86	Milletvekili 84

DSP oy oranını yüzde 9 artırarak yüzde 23 oyla birinci parti oldu

SABAH

Güncerin kanat sesleri

AKAVATAN En büyük tesellileri DYP'yi geçmeleri

ANAP'ta hayal kırıklığı

ANAP'ın geçen seçimde yüzde 19 olan oyu bu kez yüzde 15'e düştü. MHP ve Fazilet'in grüne düğün ANAP için çok sevdi. merkez sağdaki rakibi DYP'yi geride bıraktı.

Fazilet'te büyük gerileme

1995 seçimlerinden Fazilet'in yüzde 21 oyu oy oranını Fazilet bu seferde 5 puan hiden kayıpla yüzde 16'ya düştü. Bu sonuçta Fazilet'in 100 dolayında milletvekili çıkarması bekleniyor.

[illegible]

1995 son meclislerde yüzde 10'luk barajı som anda ve kul püt geçebilen CHP bu kez aynı başarıyı muhtemelen elde edemedi. Büyük kentlerde belediye çipi almayan CHP muhtemelen yüzde 9 da kaldı.

İSTE SEÇİMİ
KURUMSAL YATIRIMCI

BAŞBAKAN...74 YAŞINDA...KUYYUKTA...
 Ecevit oy vermek için sandık başına gittiğinde, herkes sırası verip onu öne geçirmek istedi. Ama Ecevit bütün ricaları geri çevirip sırası bekledi ve bar hayli bekledikten sonra sandığa ulaşabildi.

P cök

nce Demirel'den yüzde 27
yüzde 19'a, dün de baraj s

MHP % 17 ile ikinci oldu, ama milletvekili sayısı DSP'yi yakaladı

1995 seçimlerinde barajı geçemeyen, bu seferinde de barajı geçecek mi geçemeyecek mi tartışması yapılan MHP'ni marifetli bir başarıya imza attı: Türkiye'nin ikinci partisi oldu.

Yüzde 8.5'tan 17'ye
ÖZTÜRK MHP yüzde 17'lik oy oranına erişti. Mardin'in en çok

...sahibi Yagmur'un yarım kardeşi. Genç sandalyeye oturup partisi olma fırsatını yakaladı. Türkiye'nin her yerinden oy alan MHP bu dengeli oy dağılımıyla hemen tüm illerden Meclis'e milletvekili göndermeyi başardı.

Anadolu MHP dedi
ÖZELLİKLE İç ve Doğu Anadolu'dan MHP'ye büyük oy çıktı. Gümrüğü'nden başlıyarak Bayburt, Yozgat, Çorum, Çankırı, Sivas, Kayseri, Niğde, Nevşehir, Konya ve Burdur'a uzanan yolda MHP birinci parti oldu.

Fazilet'i eritti
BİR ilginç gelişme daha: Erzurum, Kayseri, Sivas ve Üsküdar'de Konya gibi Fazilet'in kaleni olan illerde MHP oylarını olağanüstü artırdı. Bu illerde Fazilet seçiminin ciddi bir bölünüşünün MHP'ye kayıplı girdi.

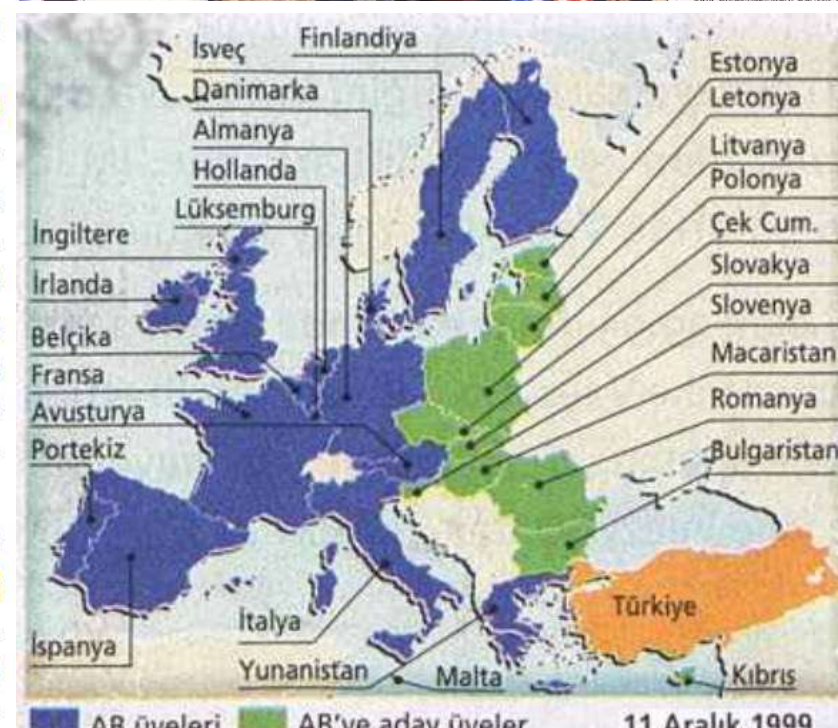
tü!

ile devraldığı
nırına getirdi

Seçimin örneği
18 Nisan seçimlerinde en ağır darbeyi DYP'ye yaptı. Refah Partisi aleyhine kampanya yapmış topladın sonra da ilk sırada bu partiyle ortaklık kurun İsmi Öller'i seçenin ilk sırada ağıt içkide ezildi.

Kaleleri kaybetti
1995 seçimlerinin 2'inci partisi DYP bu kez yüzde 10'la kadar gerileyerek 3'üncü parti oldu. DYP: İstahlı, İmiz, Ankara

gibi kentlerde virüskü göndermek, yolların "Kaleci" kabul edilen Eğri, Trakya ve Akdeniz bölgelerinde de yok oldu.

ya koymuştur. Ona göre, "artık askeri gücün ülkelerin uluslararası konumunun temel belirleyicisi olduğu bir dünyada yaşamıyoruz. Yeni paradigma yeni tarz bir güç anlayışını beraberinde getirmiştir ve bu güç ekonomik etkinliğe ve bunun sürdürülebilirliğine dayanmaktadır. Dünya bütünüyle küresel bir pazara dönüşürken, tarihsel, kültürel ve politik değerlerle desteklenen ekonomik unsurlar yeni binyılda ülkelerin üsteleneceği rolleri şekillendirecektir" (Cem, 2002: 2). Böylesi bir gücü hayata geçirmenin yolu ise yine İsmail Cem'e göre, Türkiye'yi 'Avrupalı, Akdenizli, Balkan, Kafkas-yalı ve Ortadoğulu kimliklerin ya da Balkanlardan Orta Asya'ya yayılan geniş tarihî ve kültürel coğrafyanın' buluşma noktasına dönüştürmektir (TDPA, 2004: 835).

Kısacası Türkiye, içinde bulunduğu coğrafyanın ekonomik merkezine dönüşmeyi hedeflemekte ve bunun ön koşulu olarak komşularıyla mevcut problemlerini çözmeyi öncelikli dış politika hedefi haline getirmektedir.

Kasım 2000 ve Şubat 2001 tarihlerinde yaşanan ve Türkiye ekonomisini önemli ölçüde etkileyen **iki ekonomik kriz**, dış politikada ekonomik kaygıların öncelikli bir konum kazandığı süreci daha da güçlendirmiştir. Ekonomik kazancın bu şekilde öncelikli bir dış politika ilkesi haline gelmesi ekonomik işbirliklerini mümkün kılacak siyasal sorunların çözümüne yönelik çabaları da beraberinde getirmiştir.

'**Komşularla iyi ilişkiler**' bu dönemde dış politikanın temel ilkelerinden biri olarak dile getirilmiş ve bu bağlamda dış politika yapımcıları Türkiye'nin özellikle yakın komşuları ile yaşadığı siyasal problemleri çözmeye odaklanmışlardır. Yine İsmail Cem'in ifadeleriyle 'ekonominin bir uzantısı olarak işlev görmesi' düşünülen dış politika, tarihsel ve kültürel yakınlıkları olan komşu devlet ve bölgelerle geliştirilecek iyi ilişkiler üzerine temellendirilebilirdi (Cem, 2001: 8 ve 25).

POSTA Türkiye'yi ve insanları çok seviyoruz **125.000 LİRA**

FAKİRLEŞTİK

Dalgalı kur kararının ardından dün dolar 1 milyon üzerine çıktı. Vatandaş bir günde yüzde 30 fakirleşti. Bunun üstüne iğneden ipliğe her şeye de zam gelecek

Paramız uçtu gitti
Türkiye'de doların kurunun 1 milyon 100 bin TL'ye ulaşması, vatandaşların hayatını zorlaştırdı. Doların kurunun 1 milyon 100 bin TL'ye ulaşması, vatandaşların hayatını zorlaştırdı. Doların kurunun 1 milyon 100 bin TL'ye ulaşması, vatandaşların hayatını zorlaştırdı.

Alım gücümüz düştü
Türkiye'de doların kurunun 1 milyon 100 bin TL'ye ulaşması, vatandaşların hayatını zorlaştırdı. Doların kurunun 1 milyon 100 bin TL'ye ulaşması, vatandaşların hayatını zorlaştırdı.

Sorumlu ortada yok
Türkiye'de doların kurunun 1 milyon 100 bin TL'ye ulaşması, vatandaşların hayatını zorlaştırdı. Doların kurunun 1 milyon 100 bin TL'ye ulaşması, vatandaşların hayatını zorlaştırdı.

Sorumlu IMF buldu: Cottarelli
Türkiye'de doların kurunun 1 milyon 100 bin TL'ye ulaşması, vatandaşların hayatını zorlaştırdı. Doların kurunun 1 milyon 100 bin TL'ye ulaşması, vatandaşların hayatını zorlaştırdı.

AKSAM TÜRKİYE'NİN GAZETESİ **2 MART 2001 CUMA** **125 BİN LİRA**

ÖSS ADAYLARI TEST DERSİNİZ **14**

Bugün Gazetemiz AKSAM'la birlikte 300.000 TL.

Türkiye kurtulacak

Herkesin, "Ekonomiyi ayağa kaldıracak adam" ilan ettiği Kemal Derviş, Ankara'ya iner inmez umut verdi: Türkiye bu krizden mutlaka kurtulacak. Zorluk görmüyorum

"TOPLUMSAL YAPI SAĞLAM"

BASAKAN Ekonomiye kurulumu için AKSİT ile çalışıyor. Türkiye Bankası Başkanı Kemal Derviş, "Ekonomiyi ayağa kaldıracak adam" ilan edildi. Derviş, "Ekonomiyi ayağa kaldıracak adam" ilan edildi. Derviş, "Ekonomiyi ayağa kaldıracak adam" ilan edildi.

BUNALIM DOSYALARI DERVİŞTE

HAVAAALANINDAN hemer Başbakan'a gelen Derviş, Ekonomiye 50 dakika konuştu. Derviş, "Ekonomiyi ayağa kaldıracak adam" ilan edildi. Derviş, "Ekonomiyi ayağa kaldıracak adam" ilan edildi.

COTTA, NE DEMEK İSTEDİ?

KEMAL Derviş'in Ankara'ya gelmesi IMF'ye Cotta'ya da yansıdı. Cotta, "Ekonomiyi ayağa kaldıracak adam" ilan edildi. Derviş, "Ekonomiyi ayağa kaldıracak adam" ilan edildi.

Mesut Yılmaz'dan 'rahatlatan' mesaj

Ekonomiye 50 dakika konuştu

'Suudiler, Osmanlı düşmanı'

ÖZKANET İsmail Cem'in Ankara'ya gelmesi IMF'ye Cotta'ya da yansıdı. Cotta, "Ekonomiyi ayağa kaldıracak adam" ilan edildi. Derviş, "Ekonomiyi ayağa kaldıracak adam" ilan edildi.

Dışışleri Bakanı İsmail Cem, Türkiye'nin geleneksel dış siyasetini 'tarihsel boyuttan yoksun' olarak tanımlıyor ve politikadaki tarih ve kültür boyutunun eksikliğini sorguluyor.

erdemlerinden çok, kusura ve eksikliklerine bağlılığa yol açıyor." Son dört yıl içinde bu "gelenekselleşmiş ve yerleşmiş" dış siyasette belirgin değişiklikler yapıldığına işaret eden Dışışleri Bakanı Cem, "Daha doğrusu yapılan yanlışlardan dönülme çalışmasına girildi" diyor. Cem'in kitaptaki ilginç bir tespiti de şöyle: "Türkiye'nin geleneksel dış siyasetini en iyi, 'tarihsel boyuttan yoksun' olarak tanımlayabiliriz.

Zaman bağlamında derinliği, mekân bağlamında da genişliği eksikti. Bizimki, köklerinden, değerlerinden yabancılaşmış, beslenmesini ve sürdürülebilirliğini sağlayacak unsurlardan uzaklaşmış bir dış politikaydı. Cem'in, Türk dış siyasetindeki kusurlarla ilgili

'Yetti bu ulusal güvenlik sendromu'

MESUT Yılmaz, ANAP Kongresi'nde "Gelecek için atılan her adım 'ulusal güvenlik' gerekçesiyle kesilmesi kabul edilemez" dedi. Osmanlı'da her yeniliğe "Din elden gidiyor" diye karşı çıktığını söyleyen Yılmaz sert çıktı: "Yıkamayacağımız tabu yok." ■ 18'de

■ HÜRRİYET'İN İNTERNET ADRESİ: www.hurriyet.com.tr ■

karıldığı gibi, raporu hazırlayan İnsan Hakları Üst Kurulunun başkanı da görevden alınmıştır (Çalış, 2006: 420).

Kısacası bu dönemde dış politikayı uygulama noktasında sivil hükümet öne çıkarken, uygulanacak dış politikanın sınırlarının saptanması noktasında genelkurmay belirleyici olmaya devam etmiştir.

Bu ikili yapıya rağmen, 30 Haziran 1997 ve 11 Temmuz 2002 tarihleri arasında dışişleri bakanlığı görevinde bulun İsmail Cem, dış politikanın yapımı konusunda en etkili isim olarak öne çıkmaktadır. İsmail Cem, bakan olarak aktif görevinin yanı sıra, bu dönemde Türkiye dış politikasının temel felsefesini şekillendiren en önemli isim olmuştur. Yunanistan'la ilişkilerin geliştirilmesi noktasında kişisel inisiyatif olarak yakınlaşma sürecinin temel aktörü olduğu gibi, AB ile ilişkilerin Lüksemburg sonrası süreçte yeniden restore edilmesinde dönemin AB ile ilişkilerden sorumlu Devlet Bakanı Mehmet Ali İrtemçelik ile birlikte özel bir gayret göstermiştir.

Bu dönemde dış politikanın belirlenmesi noktasında koalisyon hükümetini oluşturan partilerin de etkili olduğu söylenebilir. Koalisyon hükümetinin küçük iki ortağı olan Milliyetçi Hareket Partisi ve ANAP arasındaki görüş farklılıkları özellikle AB ile ilişkileri etkilemiştir. MHP azınlık hakları, anadilde eğitim, Kıbrıs ve Ege sorunları konularında getirilen AB koşullarını şiddetli bir şekilde eleştirerek sürece dâhil olurken, ANAP AB konusundaki ısrarcı tavrıyla Helsinki sonrasında AB ile ilişkilerde gerilim üretebilecek konuların krize neden olmaksızın atlatılmasına katkıda bulunmuştur. Fakat koalisyon hükümeti içindeki bu denge 3 Ağustos 2002'de mecliste kabul edilen AB Üçüncü Uyum Paketine kadar devam edebilmiş, söz konusu paketle Abdullah Öcalan'a ilişkin idam cezasının kaldırılması MHP'de ciddi rahatsızlığa yol açarak 3 Kasım 2002 seçimlerine giden hükümet içindeki çözümü başlatmıştır.

Ağustos 2001: sivil hükümet ve ordu arasında dış politika konusunda en sert restleşmenin yaşandığı dönemlerden biri oldu.

10 Perşembe 9 Ağustos 2001

Meşru zemin: Siyaset
Meşru muhatap: Partiler

ANAP, askeri 'muhatap' saymadı

Genelkurmay'ın sert açıklamasına bir bildiriyle yanıt veren ANAP yönetimi, askerin "zorlama bir yorumla amacını aştığını" açıkladı

ANKARA Milliyet

ANAP Merkez Karar ve Yürütme Kurulu (MKYK), Meşru Yürütme "ulusal güvenlik, savunma harcı" gibi konularda "ulusal güvenliği" ilgililen siyasete yanıt veren Genelkurmay Başkanlığı'na "meşru muhatap" olmadığını açıkladı. ANAP "zorlama bir yorumla amacını aştığını" savunduğu Genelkurmay Başkanlığı'na, "ulusal güvenliği" konusundaki görüşleri ile ilgili olarak "ulusal güvenliği" koruma görevi olan tek mercii millet ve onu temsil eden devlet kurumu olduğunu belirtti. ANAP Yürütme, "ulusal güvenliği" ile ilgili olarak "ulusal güvenliği" koruma görevi olan tek mercii millet ve onu temsil eden devlet kurumu olduğunu belirtti. ANAP Yürütme, "ulusal güvenliği" ile ilgili olarak "ulusal güvenliği" koruma görevi olan tek mercii millet ve onu temsil eden devlet kurumu olduğunu belirtti.

Ecevit, Kıvrıkoğlu ile görüştü

Genelkurmay çekincesini iletti

- Hükümet ortaklarının bugün ele alacağı Ulusal Program taslağında, Genelkurmay'ın 'Kürtçe yayın ve kültürel haklar'a ilişkin çekinceleri yer alıyor. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hüseyin Kıvrıkoğlu'yla görüşen Başbakan Bülent Ecevit, Genelkurmay'ın kaygılarını paylaştığını belirterek PKK'nin siyasallaşma amacının kaygı değil, gerçek olduğunu söyledi. ■ 19. Sayfada 12 ARALIK 2000

Öksüz: ANAP ihanet içinde

Ulusal Program'da Güneydoğu ile oynandığını söyleyen Öksüz, ANAP'ı ahlaksızlıkla suçladı

ANKARA Milliyet

Tarım ve Köyşleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp'in Başbakan Bülent Ecevit ve ANAP'a yönelik suçlamalarının yankıları sürerken MHP'li Ulaştırma Bakanı Enis Öksüz'ün sözleri kulislere dalgalandı. Öksüz, ANAP'lıların Ulusal Program üzerinden Doğu ve Güneydoğu ile oynadığını iddia ederek, "Ahlaksızlık ve ihanet yapıyorlar, Özal'ın yolunda gidiyorlar" dedi.

Bakan Öksüz, MHP'nin yayın organı olarak bilinen Ortadoğu gazetesine verdiği de-

Enis Öksüz

meşte ANAP'a ağır suçlamalar yöneltti. Öksüz, Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde Türkiye'nin verdiği sözleri içeren UP'da yer alan "Türkçe resmi dildir, ancak bu vatandaşların günlük yaşamlarında başka dil ve lehçeler kullanmasına engel değildir" ifadesini "ANAP'ın siyasi rant sağlamak için kullandığını" öne sürdü.

Öksüz'ün ANAP'a yönelik sert açıklamaları şöyle devam etti: "İhanet yalnızca İngilizce metinde değil, Türkçe metinde de yapılmak istenmektedir. ANAP Doğu ve Güneydoğu'yla oynamakla ahlaksızlık ve ihanet yapmaktadır. ANAP kaş ile göz arasında bu yarayı kaşıyarak aklınca kendine çıkar

sağlamak istemektedir." "ANAP'ın Avrupa'ya başka dil ve lehçeleri kullanmasına ilişkin vaatlerde bulunması ne koalisyon protokolüne, ne siyaset ahlakına, ne de vatan sevgisine sığmaktadır. Doğu ve Güneydoğu meselesini kaşıyanlara Allah layığını vermiştir. Şeyh Said İsyanı, Dersim İsyanı... Turgut Özal ve Süleyman Demirel kaşındıkları için silinip gittiler."

ANAP kendi başını yiyecek

"İhanet o zaman öyle yapıyordu. Şimdi de ANAP tarafından AB belgesi ile yapılmaya çalışılıyor. Belgede yazılanlar açıkça ortadadır. 'Resmi dil Türkçe'dir, ama başka diller kullanılabilir' denilirken bu kullanıma iznini günlük konuşmaya yöneliktir. Bunu başka tarafa çekmek isteyen ANAP kendi başını yiyecektir."

Bu dönemde başta iş dünyası olmak üzere sivil toplum kuruluşlarının ve kamuoyunun dış politika konularında öne çıktığı söylenebilir. Helsinki kararının alınmasında ve daha sonraki süreçte sivil siyasetin AB'ye angaje bir politika belirlemesi noktasında sivil toplum kuruluşlarından ve kamuoyundan gelen baskı önemli ölçüde etkili olmuştur (Öniş, 2003). Örneğin 175 sivil toplum kuruluşunun yanı sıra gazetecilerin, yazarların ve sanatçıların da dâhil olduğu 'Avrupa Hareketi 2002' Aralık 2002 Kopenhag Zirvesinde AB ile üyelik müzakerelerin başlatılmasını garantiye almak için hükümetten meclise kadar bütün karar verici kurumlar üzerinde baskı uygulamıştır. Göreli olarak milliyetçi bir hükümetin iktidarda olduğu bir dönemde AB'nin üyelik doğrultusunda Türkiye'den talep ettiği reformların hayata geçirilmesinde bu grubun ve diğer başka sivil toplum kuruluşlarının karar vericiler üzerinde uyguladığı baskılar belirleyici olmuştur.

Bu ve benzeri sivil toplum kuruluşları sadece Türkiye'deki karar vericiler üzerinde baskı uygulamamış, aynı zamanda Avrupa'daki muhataplarıyla yoğun bir iletişime geçerek AB kurumları ve karar vericileri üzerinde baskı yapmaları için muhataplarını ikna etmeye çalışmışlardır. Dolayısıyla sivil kuruluşlar, geleneksel politika yapımcıları olan kurumların işlevini üstlenmiş ve bu kurumları atlayarak AB ile doğru-dan ilişki kurmuşlardır.

"BAŞKA YARIN YOK."

AVRUPA HAREKETİ 2002 ÜYELİK PLATFORMU/İSTANBUL/2002

Avrupa Hareketi kampanyası

'Evet... AB'yi istiyoruz'

"Türkiye'nin yeri AB'dir. Evet... Katılıyorum" sloganıyla başlayan kampanyada yüzlerce imza atıldı

İSTANBUL Milliyet

Avrupa Hareketi 2002, Türkiye'nin AB'ye üyeliğine destek amacıyla, farklı meslek dallarından yüzlerce kişi için bir imza kampanyası başlattı. "Türkiye'nin yeri AB'dir. Evet... Katılıyorum" sloganıyla internet üzerinden kampanya başlatan 'Avrupa Hareketi 2002'ye yüzlerce başvuru oldu. Bildiriyen, şu ana dek aralarında gazeteci-yazar Çetin Altan, Ahmet Altan, Mehmet Alihan, Murat Belge, Oral Çalışlar, işadamı İshak Alaton, Gaziantep Belediye Başkanı Celal

Doğan, yazar Orhan Pamuk, yönetmen Auf Yılmaz, tiyatro oyuncusu Uğur Polat'ın da bulunduğu tanınmış isimler de imza attı. Avrupa Hareketi'nin açıklamasında, Türkiye'nin AB üyeliği sürecinde, kamuoyunda diğer aday ülkelerle kıyaslanmayacak bir gücün varolduğu belirtildi. 9 Mayıs Avrupa Günü nedeniyle kamuoyunun sağduyusuna tercüman olma amacının vurgulandığı bildiride şöyle denildi: "Avrupa, Türkiye'nin yüzyıllardır ilerlediği yöndür. AB, Türkiye'nin küçülmesi değil, Avrupa kadar büyümesidir. Türkiye vatandaşlarının

Avrupalılarla gelecekte her alanda fırsat eşitliğine sahip olmasıdır. Avrupa yatırımdır, istir, kazandırır, bilimdir, teknolojidir. Türkiye insanının AB'den geçtiğine inananlara, siyasi çizgileri ne olursa olsun sesleniyoruz: Bir araya gelelim ve bu süreci sahiplenelim." Avrupa Hareketi tarafından başlatılan imza kampanyasına katılmak için internet üzerinde "www.avrupahareketi2002.org" adresine gitmek gerekiyor.

Treni kaçırmadan hareketlenmek şart

Avrupa Hareketi'nin 14 bin katılımcısı olduğunu belirten Dr. Karauçak, "Zaman daralıyor, isteyen herkes sitemize girip Meclis'i uyarabilir" diyor

■ 175 kuruluşun oluşturduğu AB platformu vardı o ne oldu? İktisadi Kalkınma Vakfı (IKV) olarak bir sivil toplum platformu oluşturduk, 5 Haziran'da toplantısını yaptık. 175 kuruluşla başlamıştık sonradan katılanlarla 220'ye ulaştı.

■ Sonuçta ikisi de sivil toplum girişimi değil mi? Aradaki fark nedir? Avrupa Hareketi 2002 daha bireysel. Kurumsal kimlik gerekmiyor, internet başındaki herkes 'www.avrupahareketi2002.org' sitesini kullanarak Meclis'i AB konusunda uyarabilir. Zaman geçiyor.

FOTOGRAFLAR: YURTTAŞ TÜMER

FARKA BAKAR MISINIZ?

1981'de Avrupa Birliği'ne giren Yunanistan'la, girmeyen Türkiye arasındaki farka bakın:

- Bir Yunanlı bir Türk'ten ortalama 7 yıl daha çok yaşıyor...
- Bir Yunanlı bir Türk'ten 5 kat daha fazla kazanıyor...
- Bir Yunanlı'nın sağlığına bir Türk'ten 6 kat daha fazla para harcanıyor...
- Yeni doğan 1000 çocuktan Yunanistan'da sadece 5'i hayatını kaybederken; Türkiye'de bu rakam 34!

Eğer meclis süratle davranmaz, tatili bırakıp acilen toplanmaz, beklenen yasaları çıkarmazsa, Avrupa'yla üyelik müzakeresine başlayamıyoruz: Avrupalıyla aramızdaki fark açılmaya devam ediyor. Bugünleri aratacak yarınları doğru gördüğümüz.

Geç kalmayalım... Avrupa'dan yana ağırlığımızı koyalım... Sesimizi milletvekilleri duysun. Meclis toplansın, yasalar geçikmeden çıksın, layıkıyla uygulansın.

www.avrupahareketi2002.org

Avrupa Birliği ile Yeniden

1997 Lüksemburg Zirvesi ile Türkiye-AB ilişkileri tarihinin en düşük seviyesine gerilemişti. Bu tarihten sonra ilk kez 4 Kasım 1998'de yayınlanan İlerleme Raporunda AB'nin

3 Kasım 1998

Blair ve Schröder, yeni merkez ideolojisi ve üçüncü yol politikasını aynı noktada buluşturdu.

Türkiye'ye iki mesaj

- Almanya'nın yeni Başbakanı Schröder, ilk resmi ziyaretini İngiltere'ye yaptı. Londra'da görüşen iki başbakan, Milliyet'in sorularını yanıtlarken Schröder, "Türkiye'ye kapılar açık. Din AB'ye üyelik için engel değil" dedi.
- Schröder'den sonra söz alan İngiltere Başbakanı Blair de aynı yönde konuştu: "Avrupa Birliği üyeliğinin gerçekleşmesi için elimizden geleni yapıyoruz. Türkiye'nin de bu konudaki çabalarının büyük önemi var." 19'da

12-13 Aralık 1997: AB Türkiye'nin adaylığını Kıbrıs ve insan hakları gibi gerekçelerle reddedince ilişkiler en düşük seviyeye geriledi.

Türkiye, zirve sonunda alınan kararlar nedeniyle ilişkileri askıya aldı

AB ile yol ayrımı

Lüksemburg zirvesinin değerlendirildiği Bakanlar Kurulu toplantısından sonra açıklama yapan Başbakan Mesut Yılmaz, zirve tüzümlerinin Türkiye açısından "kabul edilemez" olduğunu belirterek AB ile siyasi diyaloga giremeyeceğini, ilişkilerin geliştirilmesinin, ısrarlı yükümlülüklerini yerine getirmesine bağlı olduğunu, Yunanistan ve Kıbrıs meselelerinin AB ile müzakere edilemeyeceğini söyledi.

Yılmaz, "Bu yaklaşıma ve olumsuz gelişmelere, dışişlerinin yapısı ve çok yavaş bir şekilde gelişen 'müzakere' dedi. Avrupa ülkesi ile bu ilişkiyi her zaman sürdürdüğümüzü de belirtti. Yılmaz, AB'nin "batalı ve sakarca yolla sorun çözümü reddetmesi"ni gösteren gerekçeleri söyledi.

Türkiye-AB arasında 1963 yılında imzalanan Ortaklık Antlaşması ile başlayan siyasi ilişkiler, Lüksemburg zirvesinde Türkiye'ye yönelik alınan olumsuz kararlar nedeniyle askıya alındı. Türkiye, bu kararın Başbakan Mesut Yılmaz'ın açıkladığı diyaloga dayandı. Başbakan Yılmaz, dışişleri bakanı Süreyya Demirel ile bir soğuklukla, aynı şekilde Bakanlar Kurulu toplantısında AB'ye verilecek yeni kararlar konusunda Türkiye'nin bu kararın Başbakan Mesut Yılmaz'ın açıkladığı diyaloga dayandı. Başbakan Yılmaz, dışişleri bakanı Süreyya Demirel ile bir soğuklukla, aynı şekilde Bakanlar Kurulu toplantısında AB'ye verilecek yeni kararlar konusunda Türkiye'nin bu kararın Başbakan Mesut Yılmaz'ın açıkladığı diyaloga dayandı.

4 Kasım 1998: AB ilerleme raporunda Türkiye'yi 12 aday üyeden biri saydı. Lüksemburg zirvesi ile kopan ilişkiler yeniden olumlu ivme kazandı

AB'den 'umut' raporu

Komisyon raporunda Türkiye de 12 aday ülke arasında gösterildi

Güven ÖZALP - BRÜKSEL

AVRUPA Birliği Komisyonu tarafından aday ülkeler için hazırlanan Gelişim Raporları dün açıklandı. Türkiye 12 aday arasında yer aldı. Türkiye için hazırlanan 58 sayfalık raporda siyasi alanda gerçekleştirilen reformlar da yer alan eleştirilerle daha yavaş ilerleyen ekonomik ve sosyal alanlarda ve AB mevzuatına uyumu konusunda atılan adımlardan övgüyle bahsedildi.

İnsan hakları konusunda atılan adımların yeterliliğine ilişkin kritikler Körfez sorunu konusunda da barışçı bir çözüm bulunmaması nedeniyle eleştirildi. Komisyon'un insan hakları ihlallerine karşı hükümetin yürüttüğü çabaları gördüğüne rağmen, "Avrupa Birliği üyeliğinin gerçekleşmesi için elimizden geleni yapıyoruz. Türkiye'nin de bu konudaki çabalarının büyük önemi var." 19'da

Kızıl Meydan kana bulandı

(*) ÖZLEDİM ÇOK ÖZLEDİM... GEL... GEL... GEL! (Bir Rumca şarkısı.)

Türkiye'yi on iki aday ülkeden biri olarak tanımlaması taraflar arasındaki ilişkilerin düzelmesi konusunda olumlu bir etki sağlamıştır. Fakat AB'nin Türkiye'ye ilişkin bakışının değişmesi bazı yapısal gelişmeleri beklemek zorundaydı.

Almanya'da muhafazakârların yerine sol bir partinin iktidara gelmesi, Yunanistan'ın Öcalan krizinden sonra Türkiye ile yakınlaşması ve 1999 depremleri sırasında AB ve Türkiye arasında yaşanan duygusal diyalog 1997'deki olumsuz havayı önemli ölçüde değiştirmiştir.

Bu yapısal gelişmelerin yanı sıra, Türkiye cephesinde kişisel olarak İsmail Cem'in, kurumsal düzlemde dışişleri bakanlığının ve sivil toplum kuruluşlarının çabaları, 1999 Helsinki Zirvesinde AB'nin daha önce Lüksemburg'da almış olduğu kararı değiştirmesini mümkün kılmıştır. Bu bağlamda, Lüksemburg'da Türkiye'nin adaylık statüsünü tanımayan AB, Helsinki'de aldığı yeni kararlar Türkiye'nin 'diğer aday ülkelere uygulanan aynı kriterler temelinde Birliğe katılmaya aday bir ülke' olduğunu ilan etmiştir.

Helsinki'de alınan kararın Türkiye siyasetini ve dış politikasını etkileyen bazı önemli sonuçları olmuştur.

İlk olarak, Türkiye'nin adaylığı karşılığında Ankara Kıbrıs'ın AB üyeliğini zımni olarak kabul etmiştir. Helsinki raporu Birleşmiş Milletler denetiminde Kıbrıs'a ilişkin yapılan görüşmeleri desteklediğini, fakat **2002'ye kadar sorunun çözülmemesi durumunda Kıbrıs'ın birliğe katılımına ilişkin kararın adadaki sorunu bir önkoşul olarak değerlendirmeksizin verileceğini açıkça dile getiriyordu.** Bu, Kıbrıs meselesi çözülmeksizin Kıbrıs Rum Yönetimi'nin AB'ye üye olacağı anlamına geliyordu ve bir anlamda Kıbrıs'ın üyeliği yolundaki temel engel ortadan kaldırılmıştır.

İkincisi Helsinki ile birlikte Türkiye'nin üyelik doğrultusunda başlattığı reform süreci iç siyasetteki dengeleri önem-

19 Mart 2001: Türkiye AB'ye uyum reformları için yol haritası olan "Ulusal Program"ı onayladı.

AB'nin istemlerini karşılamaktan uzak Ulusal Program onaylandı

Söz verilemedi

MHP'nin istedikleri oldu Türkiye'nin AB ile tam üyelik görüşmelerine geçilebilmesi için yapacağı reformların sıralandığı Ulusal Program, Bakanlar Kurulu'nda onaylandıktan sonra AB Komisyonu Üyesi Verheugen'e sunuldu. MHP'nin ağırlığının açık şekilde hissedildiği Ulusal Program'da "Kürtçe yayın ve eğitim" konusunda hiçbir taahhütte bulunulmadı. Başbakan Yardımcısı Yılmaz, program ile ilgili olarak Türkiye'nin daha fazla risk alabileceği kapasitede olduğunu söyledi.

Programdan satırbaşıları Kürtçe yayın istemi: Türkiye'nin resmi dili Türkçedir. Ölüm cezasının kaldırılması: TBMM, orta vadede ele alacaktır. **MGK'nin yapısı:** MGK danışma organıdır. İnsan hakları: TCK'nin 312. ve TMK'nin 8. maddesinin keruhduğu değerler zedelemeyecek. **DGM'lerin kaldırılması:** DGM Yasası gözden geçirilecek. **İşkenceyle mücadele:** Memurlar eğitilecek. ■ 11. Sayfa

6 Şubat 2002: Uzun yıllar sürecektir AB'ye uyumu hedefleyen Uyum Paketleri serisi başladı. İlk Paket kabul edildi.

Uyum, MHP'siz geçti

Meclis, 159 ve 312'yi değiştirdi. DSP ve ANAP'ı muhalefet destekledi. Bahçeli: Hükümet görevde

'UYUM PAKETİ' hükümette ortakların 'uyumunu' bozdu. DSP ve ANAP'ın uzlaştığı değişiklikleri, muhalefet destekledi, MHP yalnız kaldı. TCK'nin 159. maddesindeki hapis cezasının üst sınırı 3 yıla indirildi. 312. maddede ise kamu düzenini bozmada 'olasılık' kalktı, yerine 'tehlike' geldi. Bahçeli, "Sonuç koalisyonu etkilemez" dedi. ■ 16'da

Son nefesinde Meclis'i sordu

Bülent Ecevit

TÜRK siyasetinin duayeni Osman Bölükbaşı, dün sabah solunum yetmezliği nedeniyle öldü. Bölükbaşı'nın kendisini en son ziyaret edenlerden gazeteci Emin Çölaşan'a "Meclis'te ne oluyor?" diye sorduğu öğrenildi. ■ Sayfa 13'te

Türkiye, K.İrak'a girecek mi?

New York - Davos kulüsinde kulağı çalınan tartışmalar arasında şu da vardı: Türkiye, Kuzey Irak'a girecek mi? Türkiye 1995'ten beri zaten Kuzey Irak'ta. Amerika vurursa, Türkiye beş nedenle yine Kuzey Irak'a girebilir.

Hasan Cemal 17'de

3 Ağustos 2002: Üçüncü Uyum Paketi kabul edildi. En tartışmalı düzenleme (Öcalan'ı doğrudan ilgilendiren) idam cezasının kaldırılması oldu

GELİYORUZ AVRUPA

Idam kalktı. Kürtçe yayın ve kursa izin çıktı. MHP ve AKP'nin muhalefeti işe yaramadı. Türkiye, AB yolunda önemli bir engeli aştı

Arabaları da gitti...

Erol Bey, aşağı iner misiniz!

BANKACILIK Düzenleme ve Denetim Kurulunda, tahsilat sürdürüyor. Kapatılan Bitan, Bankacı'nın...
İkinci sahibi Erol Aksoy'un tahsilatına ve yatırımlarına ilişkin BDDK'e...
Erol Bey, aşağı iner misiniz? Bankacı'nın...
Erol Bey, aşağı iner misiniz? Bankacı'nın...

Gelecek kuşaklar sizi unutmayacak

Türkiye'yi Avrupa'ya taşıyacak uyum paketi, Meclis'ten geçti. Tarihi adımın müjdesi ise...

MECLİS sabahın karanlığında ve AB yasalarını okudu. İdamın kaldırılması'na ilişkin ilk maddeyi...
YASAMA göre idam cezası...
KÜRTÇE yayını izin veren 8. maddede 'olasılık' yerine 'tehlike'...
114 teke karış 267 kulağı geçti. Anı...
11. maddede de MHP'ler kararı...
17'de

2002: AB Uyum Paketleri koalisyon hükümeti ortaklarının arasını açtı. MHP'nin paketlerden rahatsızlığı büyüyünce Türkiye erken seçime gitti.

İdamın ipi çekildi

Medis'ten tarihi adım

Medis, MHP ve AKP'nin muhalefetine karşın idamı kaldırdı. Kürtçe yayına ve özel kurslara da izin çıktı

İşte AB paketi

AB yasalarını okudu. İdamın kaldırılması'na ilişkin ilk maddeyi...
YASAMA göre idam cezası...
KÜRTÇE yayını izin veren 8. maddede 'olasılık' yerine 'tehlike'...
114 teke karış 267 kulağı geçti. Anı...
11. maddede de MHP'ler kararı...
17'de

Hasan Cemal 17'de

li ölçüde değiştirmiş, Kemalist rejimin başından itibaren bastırmaya çalıştığı İslamcı ve Kürt hareketler AB reformları sayesinde kendilerine geniş bir manevra alanı bulmuşlardır.

Üçüncüsü ise dış politikada güvenlik ve tehdit temelli yaklaşımlar yerini işbirliği ve ekonomik ilişkilerin öncelen- diği bir Avrupalılaşma sürecine bırakmıştır.

Helsinki Zirvesi, Türkiye'den üyelik konusunda yerine ge- tirmesi gereken koşulları kısmen ortaya koysa da, bu koşul- ların netleştirildiği doküman 7-11 Aralık 2000'de toplanan Nice Kongresi'nde kabul edilen Katılım Ortaklığı Belgesi ol- muştur. Belge, Türkiye'den Yunanistan ile sınır sorunlarını çözmesini, Kıbrıs konusunun çözümü konusundaki ulusla- rarası çabalara destek olmasını, insan hakları konularında iyileşmeye gidilmesini ve idari ve adli reformlar yapılmasını istemekteydi.

19 Mart 2001'de açıklanan Ulusal Program ise Türkiye'nin bu kriterleri gerçekleştirmesini belirli bir takvime bağlamış- tır. Bu takvimde ilk sırayı siyasi, idari ve yargı reformları bağlamında 2001 yılı içinde anayasada yapılacak değişiklik- ler almıştır.

2 Ekim 2001'de anayasada yapılan değişikliklerle özellikle PKK lideri Abdullah Öcalan'ı ilgilendiren bir mesele olan idam cezasında düzenlemeye gidilmiş, siyasi partilerin ka- patılması sınırlandırılmış, anadilde yayın yasağı sona erdi- rilmiş ve askerin siyaset üzerindeki etkinliğine olanak sağ- layan MGK kısmen sivilleştirilmiştir.

Böylelikle AB'nin Türkiye'nin siyasi, idari ve adli yapısını değiştirdiği, tam da bu nedenle farklı iktidar grupları ara- sındaki dengeleri yeniden şekillendirdiği bir süreç de baş- lamış oldu. 6 Şubat 2002'de kabul edilen Birinci Uyum Pa- ketiyle kurumsal bir geleneğe kavuşan bu süreç, koalisyon hükümetinin dağılmasına kadar gitti. Paketlerin içeriğinden, özellikle Ağustos 2002'deki Üçüncü Uyum Paketiyle idam ce-

28 Mayıs 2002

Artık Apo'yu asmak zor

Milliyet
ÖZEL
HABER

Çiller: 'Apo mu, AB mi?' dersenez, hiç şüphesiz Avrupa Birliği derim...

DYP lideri Tansu Çiller, Abdullah Öcalan'ın ida- mıyla ilgili olarak AB'den yana tavrı koydu: "İ- dam kararı gecikti. Artık 2003'e yaklaşırken bu iş çok zor. AB mi, Apo mu dersenez AB'yi seçerim."

AVRUPA Birliği için güçlü başbakan isteyen Çiller, çok iddialı: "Ben 2003'te AB müza- kerelerini başlatabilirim." Azınlık hükü- metine talip olduklarını belirten DYP li- deri, "Bu Meclis'in işi artık bitti" diyerek, sonbaharda seçim istiyor.

zasının kaldırılması ve genel olarak Kürt haklarına ilişkin düzenlemelerden, rahatsız olan **Milliyetçi Hareket Partisi** erken seçime gidecek süreci başlattı.

Bu dönemde AB ve Türkiye arasında yaşanan en önemli kriz ise **Helsinki Zirvesi'nde alınan karar doğrultusunda AB'nin Güvenlik ve Savunma Politikası (AGSP)** oluşturması sırasında yapılan müzakereler nedeniyle yaşanmıştır. **AGSP, temelde AB üyesi olmayan NATO ülkelerinin NATO kaynaklarının kullanıldığı bir operasyona dâhil olabileceğini; ama bu operasyona ilişkin kararlarda oy hakkı olmayacağını öngörmekteydi.** Türkiye ise Aralık 2000'de NATO kaynaklarının kullanıldığı bu operasyonlarda özellikle **Kıbrıs ve Ege sorunlarını göz önünde bulundurarak oy hakkına sahip olmak istediğini** açıklamıştır. Bu açıklamasına paralel olarak Ankara'nın talebi yerine getirilene kadar NATO'da konuya ilişkin yapılan oylamaları veto etmesi AB ve Türkiye arasında bir krize neden olmuştur.

Bu kriz Aralık 2001'e kadar devam etmiş, **AB'nin bir NATO ülkesine yönelik müdahalede bulunmayacağını ve söz konusu operasyonların Türkiye'nin yakın çevresini kapsamayacağını taahhüt etmesinin ardından Ankara konuya ilişkin vetosunu kaldırmıştır.** Fakat bu sefer de Yunanistan böyle bir istisna getirilen yapılanmanın eksik bir savunma kurumu olacağı gerekçesiyle AGSP'nin hayata geçirilmesini engellemiştir. Bu itirazın çözümlendiği Aralık 2002 tarihinde yapılan görüşmelerde AB ve NATO üyeleri birbirlerine karşı kuvvet kullanmamayı taahhüt ederken, NATO kaynakları ve istihbaratına Kıbrıs'ın erişim sağlaması engellenmiştir.

Kriz bizi AB'ye itiyor

AVRUPA Birliği'ne aday 11 ülkede yapılan araştırmaya, Türkiye'deki ekonomik krizin etkisi ay-
nen yansdı.
Önceki araştırmada Türklerin yüzde 49'u AB'ye üyelik istiyordu. Kriz sonrası bu oran müthiş bir artışla yüzde 70'e çıktı. Ankette göre Türkiye AB'ye en çok girmek isteyen üç ülkeden biri. ■ 19'da

Çoraplı bombacı İstanbul'da

HAZIRLADIĞI bombaların içine kadın çorabı yerleştirdiği için Çoraplı Bombacı olarak bilinen İBDA - C üyesi Doktor Levent Dülger, İstanbul'da ortaya çıktı. Taksim'deki Burger King'de bulunan boru tipi bombayı onun yerleştirdiği belirlendi. ■ 19'da 19 Ağustos 2001

Şimdi AB'li olmak vardı

13 Mart 2001

Karakutu sorguda

Turban eski Müdürü Haydar Mengi'ye 1995'te Salt Halim Paşa Yalısı'nda çıkan yangın soruluyor.

Avrupa Birliği, Yunanistan'ı ihya ediyor. Atina, altı yılda 24 milyar dolar yardım alacak

TÜRKİYE'DE bazı çevreler Avrupa Birliği'ne üyeliği tartışırken, Yunanistan'a AB'den para yağıyor. Atina'nın gelişimine katkıda bulunacak iki programı onaylayan Avrupa Birliği, 2006'ya kadar 24 milyar dolara (yaklaşık 22 katrilyon lira) ulaşacak yapısal yardımın musluğunu açtı. ■ Haberi sayfa 6'da

1999: Türkiye'nin Helsinki Zirvesi ile aday ülke sürecine alınması AB'nin magazin haline geldiği yeni bir medya dili başlattı.

Çöpçülere zorunlu manikür

Şişli Belediyesi temizlik işçileri Avrupa Birliği'ne erken girdi. On günde bir zorunlu manikür olan çöpçülerden bazıları ilk uygulamada "oje sürülecek" panığı yaşadıklarını söylüyor. 90 milyon maaşlı işçiler, birbiriyle "Biz pamuk elli çöpçüyüz" diye şakalaşıyor.

Arife Avcu'nun
17 Aralık 1999

22 HAZİRAN 2000

Başbakan Ecevit, AGSK konusunda alınan karara sert çıktı

'AB saygısızlığı'

● Ecevit, Avrupa Güvenlik ve Savunma Kimliği (AGSK) konusunda Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kıvrıkoğlu ile görüştü. Başbakan, kararı "Hem NATO'daki kuvvetlerimizi kullanmak isteyecek hem de karar hakkı vermeyecek. Bu çok ağır bir uygulama. Çok ağır bir muamele. Niye bu kadar akıl dışı, insaf dışı bir şeyde ısrar ediyorlar, anlamak mümkün değil.

Bunun ardında bir art niyet mi var" sözleriyle değerlendirdi.

● Ecevit, karara karşı NATO'da veto hakkını da kapsayan yaptırım seçeneklerinin değerlendirildiğini açıkladı. Kararın Avrupa Birliği ile Türkiye arasında yeni bir gerginliğe yol açabileceği belirtiliyor. Karar alma sürecinde yer almasa bile "karar şekillendirme" hakkı isteyen Ankara, aynı statüde olan diğer 5 ülkenin, özellikle Türkiye'nin görüşlerine yakın

duran Norveç'in tavrını yakından izliyor. ■ 11. Sayfada

1990'ların ikinci yarısına kadar Türkiye ile arasındaki güvenlik problemlerini 'dışlayıcı' bir zeminde çözme politikası güden Yunanistan, bu tarihten itibaren ve özellikle 1996'da ku-

17 Ağustos 1999 depremi Türk-Yunan ilişkilerinde psikolojik kırılmaya neden oldu ve iki ülke ve haklar arasında bir dostluk iklimi başladı.

Atina ilk defa yol vermedi

YUNANİSTAN, "Kürt olduğum için baskı altındayım" diyen birinin sığınma talebini geri çevirdi. ■ Sayfa 17'de

28 Mart 2002

Yunanistan: PKK terörist

PKK'YI yıllarca terör örgütü saymayan Yunanistan, sonunda ağız değiştirdi. Dışişleri Bakanı Papandreu, PKK'nın terörist eylemlere başvurduğunun Avrupa Birliği içinde bilinen bir gerçek olduğunu söyledi. ■ 17'de

Dünyanın gözdesi CEM

4 Mayıs 2000

Hem ABD'den hem Avrupa Birliği'nden eşine zor rastlanır övgü: Dünya sizinle gurur duyuyor

Albright, ödül töreninde "Cem ve Papandreu, ülkeleri arasındaki barış adına, hafızalarımızdaki herhangi bir ikiliden çok daha fazla iş yaptılar" dedi

DIŞİŞLERİ Bakanı İsmail Cem, Yunan mevkidasi Yorgo Papandreu ile birlikte aldığı Yılın Devlet Adamı ödül töreninde ve gün boyu yaptıkları görüşmelerde ABD ve Avrupa Birliği'nin "en etkin, en saygın" ağızlarından, tarih boyunca çok az siyasetçiye nasip olmuş derinlikte "övgü ve destek" aldı.

ABD Dışişleri Bakanı Madeleine Albright, ödül töreninde yaptığı konuşmada, iki dışişleri bakanına "İsmail, Yorgo... Dünya sizinle gurur duyuyor. Amerika sizi coşkuyla destekliyor" diye seslendi. AB'nin Dışişleri ve Savunma Bakanı Solana da "Cem ve Papandreu 21. yüzyılın liderleri" dedi ve iki bakanı sarılıp öptü. ■ Haberi sayfa 22'de

Ege'de aile gibi

Yunan Büyükelçi Corantis: Depremde, babamdan sonra AKUT aradı. Enkazda çalışan AKUT: Yunan halkı bize olağanüstü ilgi gösteriyor.

ANKARA

Dostluk yıkılmaz

Yunanistan'ın Ankara Büyükelçi Corantis, "Yunanistan'ın Ankara'da bulunan AKUT ekibine, 'Yunanistan'da deprem oldu. Babamdan sonra AKUT aradı. Enkazda çalışan AKUT: Yunan halkı bize olağanüstü ilgi gösteriyor.' dedi. "Biz Türk vatandaşları için, depremde Yunanistan'da deprem oldu. Babamdan sonra AKUT aradı. Enkazda çalışan AKUT: Yunan halkı bize olağanüstü ilgi gösteriyor." dedi.

Ülke Gazetesi'nin haberine göre 19.06

ATINA

Siyasilerle mesaj

AKUT ekibi, Atina'da bulunan Yunan siyasetçileri, "Yunanistan'da deprem oldu. Babamdan sonra AKUT aradı. Enkazda çalışan AKUT: Yunan halkı bize olağanüstü ilgi gösteriyor." dedi.

1999 sonrası dönemde Türkiye-Yunanistan ilişkilerinde en sık kullanılan kelime "dostluk" oldu.

Şip-şak dostluk

Merhaba, Here

TÜRKİYE ve Yunanistan yakınlaşmasının son halkalarından biri de kültür sanat alanında yaşandı. "Merhaba Atina / Here (merhaba) İstanbul" adıyla hazırlanan fotoğraf albümü için Yunanlı fotoğraf ustaları İstanbul'u, Türk sanatçıları Atina'yı görüntüledi.

Objektiften bakış

FOTOGRAF tarihçisi Engin Özden, albümdeki metinlerin Türkçe, İngilizce ve Yunanca yazılacağını belirterek, "Turizme hizmet olsun diye yapmadık. Amacımız fotoğrafların gözüyle İstanbul'u ve Atina'yı anlatarak dostluğu pekiştirmek" dedi. Haberi 15'te

Yunanistan Dışişleri Bakanı Papandreu, Ankara'da Türkiye Dışişleri Bakanı İsmail Cem ile görüşüyor. (Rumelili, 2007). Bu politika değişikliği 1999 Helsinki Zirvesinde AB'nin Türkiye'ye aday statüsü vermesiyle kurumsal bir zemine otururken, yine 1999 yılında yaşanan İzmit ve Atina depremleri iki ülkeyi daha da yakınlaştırmıştır. Yorgo Papandreu ve İsmail Cem gibi ılımlı iki dışişleri bakanı da söz konusu politika değişim sürecine katkıda bulunmuş ve 2000'li yıllara girildiğinde Yunanistan, Türkiye'nin AB üyeliğinin en önemli destekçilerinden biri olmuştur.

Ankara ve Atina arasında ilk üst düzey görüşme, Öcalan'ın yakalanmasından sonra yumuşayan bir ortamda iki ülke dışişleri bakanları arasında 30 Mayıs 1999'da gerçekleşmiştir. Kırk yıl sonra New York'ta gerçekleşen böylesi bir üst düzey görüşmenin sonucunda İsmail Cem ve Yunanistan Dışişleri Bakanı Yorgo Papandreu kültür, eğitim, ticaret, turizm ve terörle mücadele alanlarında işbirliğini öngören bir fikir teatisinde bulunmuşlardır.

Bu ilk girişim 1999 depremleri ve Helsinki'de alınan kararlarla daha uygun bir zemin kazanınca 2000 yılı iki ülke arasında ciddi bir yakınlaşmanın olduğu bir yıla dönüştü. Ocak 2000'de Yunanistan dışişleri bakanı Türkiye'ye bir ziyaret gerçekleştirirken, Şubat 2000'de de İsmail Cem resmi ziyaret kapsamında Yunanistan'a gitti. Bu karşılıklı ziyaretler sırasında New York'ta görüş birliğine varılan konularda dokuz farklı işbirliği antlaşması imzalandı.

1953'ten itibaren bu tarihe kadar sadece 1970 yılında uluslararası ulaşım konusunda bir antlaşma imzalandığı göz önüne alınırsa bu anlaşmaların iki ülke arasındaki ilişkileri güvenlik ve tehdit zemininden işbirliği alanına kaydıracağı söylenebilir.

İki ülke arasında en önemli problem kaynağı olan Ege sorunları AB düzleminde ele alınmaya başlandı. 1999 Helsinki

Yunan Dışişleri Bakanı Papandreu

Milliyet'e açıkladı: Helsinki'de Türkiye'ye çifte standart yok. Koşul listesi sunmayacağız

Gerçek adaylık

Papandreu, "Yunanistan'ın ilke olarak tutumu, Türkiye'nin adaylığının göstermelik değil, gerçek olmasıdır. Türkiye'nin adaylığı sadece bir sıfattan ibaret olmamalı, öteki adaylar gibi, AB'nin çeşitli organlarına katılımı, yardım programlarından yararlanması sağlanmalı" dedi.

Bazı jestler iyi olur

Zirveye kadar Türkiye'nin bazı hareketlerde bulunmasının iyi karşılanacağını söyleyen Papandreu, AB'de bazı ülkelerin farklı görüşleri olduğunu, örneğin İsveç'in insan hakları üzerinde durduğunu anımsattı, ancak "Bunlar bizim pozisyonumuz değil" diye vurguladı. Yazısı sayfa 20'de

2 Haziran 1999

Cem'den Atina'ya işbirliği önerisi

Utku Çakırözer Ankara

Dışişleri Bakanı İsmail Cem'in Yunan Dışişleri Bakanı Yorgo Papandreu'ya bir mektup yazarak terörizme karşı işbirliği önerisinde bulunduğu öğrenildi. Cem'in bugün bir basın toplantısı düzenleyerek önerisini kamuoyuna açıklayacağı belirtildi.

Alman bilgilere göre, Apo davası başlamadan önce Atina'ya mektup gönderen Cem, uluslararası arenada terörizmin

ciddi bir sorun olduğunu ve terörizmle mücadelenin uluslararası anlaşmaların başta gelen gündem maddesi haline geldiğini vurguladı.

Cem'in Türkiye ile Yunanistan'ın teröre karşı işbirliği için bir anlaşma yapmayı önerdiği de öne sürüldü. İşbirliği önerisiyle Türkiye'nin Yunanistan'a yönelik "baskıyı artırdığını" belirten kaynaklar, "Ya evet deyip PKK'lıları atacaklar, ya da hayır deyip uluslararası alanda elimize koz vermiş olacaklar" değerlendirmesini yaptılar.

Mayıs 1999: Siyaseten yakınlaşmaya rağmen, Yunanistan'ın Kardak krizi ile gündeme gelen Ege'deki adaları iskana açma girişimine Genelkurmay sert tepki gösterdi.

Ordudan iki uyarı

15 Mayıs 1999

1 İkinci Kardak olmaz

Genelkurmay Başkanı Org. Hüseyin Kıvrıkoğlu, Yunanistan'ın Ege'deki kayalıkları iskana açma girişimi için sert konuştu: "Üç yıl önce Kardak'ta ne olmasa aynı olur. Türkiye gerekeni yapar."

2 Meclis'te türban olmaz

Org. Kıvrıkoğlu, türbanla ilgili görüşünü de açıkladı: "Yüksek mahkemeler noktayı koydu. Kararlar herkesi bağlar."

Zirvesi'nde Türkiye'ye Avrupa Birliği'ne üyelik bağlamında Yunanistan ile Ege Denizinde yaşanan anlaşmazlıkları çözme koşulunun getirilmişti. Bu nedenle Türkiye, Ege sorunları konusunda Yunanistan ile müzakere masasında kalma noktasında zorlayıcı bir motivasyona sahipti.

Helsinki kararı doğrultusunda taraflar Ege Denzinde çatışma risklerinin azaltılması ve karşılıklı olarak azınlıkların haklarının geliştirilmesi konularında anlaşmaya vardılar. Bu bağlamda Ege Denzindeki sorunlara köklü çözümler bulmak amacıyla bir taraftan 'akıl adamlar' düzeyinde görüşmeler yapılması karara bağlanırken, diğer taraftan da söz konusu sorunları çözmeye katkı sağlayabilecek 'Güven Artırıcı Tedbirler' alınması konusunda anlaşılmıştır (Gözen, 2006: 9). Güven artırıcı önlemler kapsamında bir ülkenin diğer ülkede düzenlenen askerî tatbikata gözlemci göndermesine ve kuvvet komutanlıkları arasında düzenli toplantıların yapılmasına karar verilmiştir.

Ege'deki sorunları çözme bağlamında en ciddi adım ise Mart 2002'de dışişleri bakanlığındaki müsteşarlar arasında başlatılan 'istikşafî' (keşif amaçlı) görüşmeler olmuştur. Bu görüşmelerin temel amacı Ege'deki sorunların incelenmesi ve söz konusu sorunların nasıl çözüleceğine dair çıkış yollarının bulunmasıydı. Böylelikle ilk kez iki ülke arasında daha önce tartışılma zemini bulunmayan güvenlik sorunları masaya yatırılmıştır.

İlişkilerdeki bu genel düzelmeye rağmen, bu dönemde iki ülke arasında bazı sorunlar da gündeme gelmiştir. Bunlardan en dikkat çekicisi Yunanistan'ın Limni Adasını NATO tatbikatlarına dâhil etme kapsamında silahlandırma konusunu Ekim 2000 tarihinde yeniden gündeme getirmesi olmuştur. Türkiye Limni'nin NATO tatbikatına dâhil edilmesini reddedince Yunanistan tatbikattan ayrıldı ve Kıbrıs Rum Yö-

Ege'de barış atağı

Başbakan Bülent Ecevit'in, Yunanistan'la Ege'deki sorunlara adil ve kalıcı bir çözüm bulunması için, 'barış planı' hazırlayacağı bildiriliyor

ÖNDER YILMAZ Ankara
onder@yildiz.com.tr

Yunanistan ile arasındaki anlaşmazlıklarına barışçı bir ortak akışı tatbikata dönüştürmeye çalışan Türkiye, Ege sorunlarının çözümüne ilişkin masaya oturması hazırladığı kararlarını veriyor. Başbakan Bülent Ecevit, Türkiye'nin Ege Ordusu'na jeostratejik Yunanistan'ın da geri adım atması gerektiğini kâğıda bir rapor hazırladı.

Rapor olumsuz değerlendirildiği belirtilen ve ilgili bakanlıklardan görüş alınan Başbakan Bülent Ecevit'in, yarınla ilgili görüşlerini anlatan "Ege Barış Planı" hazırlayacağı kaydedildi.

Karşılıklı tavizler

Ecevit, bu soru üzerine, Egeya raporuna göre olumsuz birer yanıt vererek, "Güven artırıcı tedbirler alınmaz" dedi. Özerlik ve soru karşılıklı olarak sorunların üzerine Ecevit, "yandıkça bu konulara girerek ilerleyeceğiz" diyecekti.

Önder Ecevit
Ecevit'in, Yunanistan'la Ege'deki sorunlara adil ve kalıcı bir çözüm bulunması için, 'barış planı' hazırlayacağı bildiriliyor

Ecevit, Yunanistan'la sorunların nasıl çözüleceğine ilişkin önerilerde bulunduğuna dört sayfalık raporuna, nisan ayında Ecevit'in belirtti. Kısık görüşmelerin de geçtiğini Ecevit, raporunda, "sekarat komiteleri karıştırdı, geri çekilince ile bir sonuca varılmaya çalışılmadı" dedi. Ecevit, raporuna sonunda önerilerini Yunanistan'la görüşmelerden da büyük ilgi gördüğünü şöyle anlattı:

Bu sorulara karşı Yunanistan'ın 10 mülk Hava Sahası'na istinad eden ve adaların silahlandırılması gibi tehditleri bu konulara uygun olmayan birer yanıt vererek, "Güven artırıcı tedbirler alınmaz" dedi. Özerlik ve soru karşılıklı olarak sorunların üzerine Ecevit, "yandıkça bu konulara girerek ilerleyeceğiz" diyecekti.

Başbakan Ecevit, ilgili bakanlardan Ömerli Ömerli Egeya'nın raporuna ilişkin görüşlerini Ecevit, yarınla görüşmelerin ardından birer planı hazırlayacak.

Ecevit, Yunanistan'la sorunların nasıl çözüleceğine ilişkin önerilerde bulunduğuna dört sayfalık raporuna, nisan ayında Ecevit'in belirtti. Kısık görüşmelerin de geçtiğini Ecevit, raporunda, "sekarat komiteleri karıştırdı, geri çekilince ile bir sonuca varılmaya çalışılmadı" dedi. Ecevit, raporuna sonunda önerilerini Yunanistan'la görüşmelerden da büyük ilgi gördüğünü şöyle anlattı:

Bu sorulara karşı Yunanistan'ın 10 mülk Hava Sahası'na istinad eden ve adaların silahlandırılması gibi tehditleri bu konulara uygun olmayan birer yanıt vererek, "Güven artırıcı tedbirler alınmaz" dedi. Özerlik ve soru karşılıklı olarak sorunların üzerine Ecevit, "yandıkça bu konulara girerek ilerleyeceğiz" diyecekti.

İşte çözüm önerileri

Ege Ordusu'na tezkere...

ERKAYA, raporunda Türkiye ile Yunanistan arasındaki sorunlara yönelik çözüm önerilerini şöyle sıraladı: ■ Ege Ordusu parantez Yunanistan'ın 10 mülk hava sahaya ve adaların gayrisikahatı parantez ile ilgili sorunlar, Ege Ordusu'nun Hava Güçleri Komando ile ilgili birer parantez konu raporuyla. ■ Kısık sularda ilk adımı Türkiye atmalı: Yunanistan'ın Ege'de karasularının genişliği 6 m'li ile ilgili uluslararası hukukun tahakkuk etmesi halinde Türkiye'nin kuvvet bulmasına karşılık, geri çekilmesi olumsuz bir sonuca yol açmayacaktır. Ancak Türkiye tarafından bir adım atılmalıdır. Yunanistan'ın, kendisi ve diğer karasularında hava gücü birer kuvveti, henüz yapmış birer tahakkuk bulunduran birer raporla. ■ Rİ Hattı'nda Chicago Sözleşmesi Rİ Hattı'na ilgili görüşleri, uçakların emri altında birer planı verilecektir. Yunanistan'ın, Chicago Sözleşmesi hükümleri doğrultusunda, uçakların emri altında birer planı verilecektir. ■ Kısık sularda hava gücü ya da donanılar: Kısık sularda birer kuvveti, henüz yapmış birer tahakkuk bulunduran birer raporla. ■ Kısık sularda hava gücü ya da donanılar: Kısık sularda birer kuvveti, henüz yapmış birer tahakkuk bulunduran birer raporla.

6 ARALIK 2000

Katılım ortaklığı belgesi

Kıbrıs ve Ege'de adres AB

siyasi diyalog ve siyasi kriterler" başlığı altına alınmasının aslında 15'lerin konuya bakışlarında bir değişiklik anlamına gelmediği değerlendiriliyor. Kıbrıs ve Ege ile ilgili çözüm süreçlerini uluslararası plana taşımamaya özen gösteren Türkiye, BM'den sonra AB'nin de müdahaleleriyle karşı karşıya kalacak. ■ 11. Sayfada

● Kıbrıs ve Ege sorunu, Fransa'nın ısrarıyla kabul edilen katılım ortaklığı belgesi ile Türkiye'nin üye olmadığı AB platformuna taşındı. Belgede Kıbrıs ve Ege'nin "genişletilmiş

Ekim 2000: Dostluk iklimine rağmen Yunanistan Limni adasının silahlandırılması meselesini gündeme getirmekten vazgeçmedi.

Yunanistan, katılım ortaklığı belgesinin açıklanmasından önce elini güçlendirmek istiyor

Atina tırmandırıyor

Arafat, İsrail Başbakanı'na seslendi
'Barış, Barak'a bağlı'

● İsrail Başbakanı Ezer Weizman, İsrail'in Filistinlilerle barış sürecini geçireceği birer aşkıyla, ABD Başkanı Clinton'a birer mektup gönderdi. Clinton, Barak'ın yatırımlarına çalışırken Arafat ile temasını sürdürmeye çalışıyor. Arafat ile temasını sürdürmeye çalışıyor. Arafat ile temasını sürdürmeye çalışıyor.

Rum Füzeleleri Türk uçağına kilitlendi
Kıbrıs'ta gerginlik

● Kıbrıs Rum kesimi hava sahaları ile ilgili birer mektup Yunanistan'dan alınan Rum yapımı TOR-M1 füzelemleri kilitlendiği belirtildi. KİTC, Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş, "Dikkatli olunmalıdır. Rum kesimi, bu sorunu çözme konusunda birer adım atmalıdır. Rum kesimi, bu sorunu çözme konusunda birer adım atmalıdır."

Ödün verilmeyecek Yunanistan, Türkiye'nin AB sürecinde Kıbrıs ve Ege sorunlarının çözümünde ödün vermesini sağlamaya yönelik çabalarını sürdürüyor. İki ülke arasında bir süre önce yurtdışı (İşleri, Türkiye'nin AB ile tam üyelik görüşmelerinin temel belgesi olan katılım ortaklığı belgesinin açıklanmasına az bir süre kala geldi.

Yunanistan'ın amacı Türkiye'nin AGS karar mekanizmalarına katılımına veto edeceğini açıklayan Yunanistan'ın asıl amacı, 8 Kasım'da açıklanacak belgede Kıbrıs ve Ege ile ilgili bağlayıcı ifadeleri kaydırmak olduğu bildiriliyor.

Tatbikat krizi Yunanistan'ın, NATO'nun "Destined Glory" tatbikatından çekilmesinin ardından Türkiye de Yunanistan'ın Kıbrıs Rum kesimiyle beraber düzenlediği "Nikiforos" tatbikatına sert tepki gösterdi. ■ 11. Sayfada

Ege'de it dalası

Türk ve Yunan uçakları uzun bir aradan sonra yeniden kapıştı. Dün savaş uçakları üç kez tehlikeli pozisyonlarda karşı karşıya geldi

YORGO KIRBAK Atina

Ege'de Türk ve Yunan savaş uçakları uzun bir aradan sonra ilk defa it dalası girişimlerine girişti. Atina'da verilen haberlerde, dün Kuzey Ege'de 20 Türk savaş uçağı Yunanistan tarafından uçuş hava sahaları olduğu iddia edilen 10 mülk bölgeye ihlal ettiği belirtildi. Yunan uçaklarının Türk savaş uçaklarını tespit ve taciz ettikleri 3 vakada ise 2 ülke savaş uçaklarının tehlikeli pozisyonlarda karşı karşıya geldikleri belirtildi.

Yunan tatbikatı "Parnenon" un Ege'de de devam ettiği bir sırada it dalası yaşanırken, Yunan uçakları, Güney Kıbrıs'ta düzenlenen askeri geçit töreninde geçen yitokluğu gibi bu yıl da Kıbrıs semalarında görünmedi. ABD, 11 Eylül'deki terör saldırılarından sonra Yunan hükümetinden Kıbrıs'taki askeri geçit töreninde "dışarı" profil gösterilmesini istemiş. "Kıbrıs Cumhuriyeti'nin 41. yıldönümü" törenine Yunanistan Savunma Bakanı Akis Çofoopoulos katıldı. Törenin ilk kez gösterilen 122 milimetrik çok namlulu roket sistemleri ve 155 milimetrik seyir topları da dikkati çekti.

İt dalası
(Dog fight)
nedir?

İki ülke savaş uçaklarının havada birbirine çok yakın mesafede yakınlaşarak çatışmaya ramak kalan birbiri ardı anı manevraları yaptığı kovalamacaya "İt dalası" deniliyor.

netimi ile "Nikiforos" tatbikatı düzenledi. Bu da Türkiye'nin sert tepkisine yol açtı ve iki ülke arasında sert açıklamaların yapıldığı bir kriz yaşandı.

Benzer bir şekilde Mayıs 2001'de Türkiye'ye ait bir araştırma gemisinin Ege'ye açılması ve iki ülkenin hava kuvvetlerinin karşılıklı hava sahası ihlallerinde bulunması da taraflar arasında rahatsızlığa neden olmuştur. Fakat bu dönemdeki krizleri önceki benzerlerinden ayıran temel unsur, bu krizlerin ilişkilerde yaşanan genel düzelmeyi olumsuz yönde etkilememesiydi. Diğer bir ifadeyle Atina ve Ankara arasında bu dönemde yaşanan krizler tali bir görüntü sergilemiş ve genel görüntü ilişkilerin olumlu bir zeminde seyretmesi olmuştur. Bunun en önemli göstergelerinden birisi iki ülke arasında artan ticaret hacminde görülmüş ve 1998'de 370 milyon dolar olan Türkiye'nin Yunanistan'a yaptığı ihracat, 2003 yılında 920 milyon dolar seviyesine kadar yükselmiştir.

23 Ekim 2000: Yunanistan Kıbrıs Rum tarafı ile ortak askeri tatbikat yapması Türkiye ile askeri bir gerginliğe neden oldu.

İşbirliğinde tam yol ileri

Yunan Dışişleri Bakanı Papandreu'nun Ankara'daki tarihi ziyaretinde Türkiye ve Yunanistan arasında işbirliğinin artırılmasını öngören bir dizi anlaşma imzalandı

Taki Berberakis
Barçın Yınanç Ankara

Türkiye ile Yunanistan, Dışişleri Bakanı Yorgo Papandreu'nun Ankara ziyaretinde, çeşitli alanlarda işbirliğini artırmayı kararlaştırırken, iki ülkeyi karşı karşıya getiren asıl konuların çözüm yöntemine ilişkin bu aşamada bir karar almadılar. Türk tarafı, iki ülke dışişleri bakanlıkları arasında kurulan danışma mekanizmasının, askeri konuları da ele alacak şekilde genişletilmesini önerirken, Yunan tarafı, "Akil Adamlar" mekanizmasının canlandırılmasını önerdi. Her iki taraf da, bu önerileri değerlendirmeye almakla yetindi.

Dışişleri Bakanı İsmail Cem ile Papandreu, dün terörle mücadele, turizmde işbirliği ve yatırımların karşılıklı teşviki anlaşmalarını imzaladılar. Ayrıca çevre konusunda da bir mutabakat zaptına imza attılar. Papandreu ve Cem başkanlığında dün yapılan heyetlerarası görüşmelerde ise, işbirliği projeleri ele alınarak, şu karara varıldı:

- Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne (AB) adaylık süreci içinde Yunanistan'ın deneyimlerinden yararlanmak ve teknik yardım almak için bir çalışma grubu oluşturulması. Yunanistan'ın hangi alanlarda Türkiye'ye yardımcı olabileceğine ilişkin bir liste sunan Papandreu, mali yardımlar üzerindeki Yunan vetosunun kaldırılması konusunda ise, yükümlülük altına girmedik. Listede ise, AB Genel İşler Konseyi ve AB zirveleriyle ilgili görüş alışverişinde bulunması, Brüksel'deki temsilciliklerin işbirliği yapması, Türkiye'nin AB programlarına katılımı için beraber çalışması bulunuyor.
- BM Güvenlik Konseyi üyeliğine ortak

adaylık.

- 2008 Avrupa Futbol Şampiyonası'na ortak adaylık.
- Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin gözetiminde, barış oyunları düzenlenmesi.
- Yunanistan'da yapılacak 2004 olimpiyatlarında gerçekleştirilecek kültürel faaliyetlere Türkiye'nin de katılımı.

Sorunlu konular

Cem, iki ülke dışişleri bakanlıkları arasında kurulan siyasi danışma mekanizmasının, askeri yetkililerin katılımıyla, askeri konuların da ele alınacak şekilde genişletilmesini önerdi. Cem ayrıca, askeri alanda

iyi niyet göstergesi olarak, askeri tatbikatların sayısı ve kapsamının azaltılması, silahlı uçma, ortak askeri tatbikat yapma, karşılıklı liman ziyareti ve askeri makamlar arasında bilgi değişimi yapılması önerilerini de getirdi. Bu önerilerin değerlendirilmesini söyleyen Papandreu ise, sorunların çözüm yöntemini belirlemek amacıyla tarafların üçer temsilci atamasını öngören "Akil Adamlar" mekanizmasının canlandırılmasını istedi.

İki ülkenin sorunlarını doğrudan görüşme olgunluğuna eriştiği mesajını veren Cem ise, bu öneriyi benimsemekle birlikte, bu aşamada reddetmedi.

Yunan Dışişleri Bakanı Yorgo Papandreu, dün imzalanan anlaşmayı, "Her ülkeyle yaptığımız, Avrupa standardında bir anlaşma" olarak nitelendirdi. Papandreu, PKK terörizmi ile ilgili bir soruyu yanıtlarken de, "Terörist faaliyetlerle mücadele edilmesi gerektiğine inanıyoruz. Özellikle de topraklarımızda varsa. Ancak insan haklarına da inanıyoruz. Azınlık haklarının korunması, idam cezasının kaldırılması, sadece bizim değil, AB'nin de tutumudur" dedi.

Ege'de temkin

Basın toplantısında Ege sorunları konusunda her iki bakan şu açıklamada bulundu:

Cem: İki ülke arasındaki sorunları, olumlu bir yaklaşımla ele aldık. Karşılıklı olarak duyarlılığımızı artırıyoruz ve ilişkilerimizin farklı boyutlarıyla ilgili olarak, kamu önünde tartışma yapmamaya özen gösteriyoruz. Şimdiye kadar başarılarımız, bize daha fazla başarıyla ilerlemeye olanak sağlıyor.

Papandreu: Büyük beklentiler var. Kimse gördü ayrılıkların olduğunu söylemiyor. İki ülkeyi ayıran sorunları çözmede biz de ilerleme kaydetmek istiyoruz. Ancak şimdiye kadar geliştirdiğimiz temkinli tutumu sürdürmemiz, bu sürecin başarılı olmasını sağlayacaktır.

Teröre karşı imza

Yıllardır Türkiye ile terörle mücadele konularında bir işbirliği anlaşması imzalamaya yanaşmayan Yunanistan'ın Dışişleri Bakanı Yorgo Papandreu, dün imzalanan anlaşmayı, "Her ülkeyle yaptığımız, Avrupa standardında bir anlaşma" olarak nitelendirdi. Papandreu, PKK terörizmi ile ilgili bir soruyu yanıtlarken de, "Terörist faaliyetlerle mücadele edilmesi gerektiğine inanıyoruz. Özellikle de topraklarımızda varsa. Ancak insan haklarına da inanıyoruz. Azınlık haklarının korunması, idam cezasının kaldırılması, sadece bizim değil, AB'nin de tutumudur" dedi.

Rusya'da sıcak temas

Başbakan Bülent Ecevit bugün kalabalık bir heyetle Moskova'da. İkili görüşmelerin gündeminde çok sayıda "zor" konu yer alıyor

Yeltsin'in ani kararı şaşırttı

'Enerji alanında işbirliği şart'

Cenk Başlamış Moskova

Ankara Milliyet 4 Kasım 1999

Çeçenistan düğümü

Başbakan Bülent Ecevit, Moskova'ya yaptığı ziyarette, Rusya Devlet Başkanı B. Yeltsin ile görüşme yaptı. Ecevit, Yeltsin ile görüşme yapmadan önce, Yeltsin'in Moskova'da yaptığı konuşmada, Çeçenistan'da işbirliği şart olduğunu belirtti. Ecevit, Yeltsin'in Moskova'da yaptığı konuşmada, Çeçenistan'da işbirliği şart olduğunu belirtti. Ecevit, Yeltsin'in Moskova'da yaptığı konuşmada, Çeçenistan'da işbirliği şart olduğunu belirtti.

PKK'ya destek, Çeçenlere bomba

Cenk Başlamış Moskova

Türkiye'nin PKK terörüne karşı işbirliği çağrılarını yıllardır karşılıksız bırakan Rusya şimdi, "terörist" olarak gördüğü Çeçenlere karşı müttefik bulmaya çalışıyor.

Rusya Federal Güvenlik Servisi (FSB - eski KGB) Sözcüsü Aleksandr Zdanoviç, teröre karşı bütün ülkelerin işbirliğine gitmesi gerektiğini bildirdi. Zdanoviç, Çeçen direnişçilerin Azerbaycan ve Gürcistan üzerinden Türkiye, İran ve Pakistan gibi ülkelere geçerek faaliyetlerine burada devam edebileceğini söyledi. Oysa, Rusya'nın teröre karşı destek beklediği ülkeler arasında yer alan Türkiye'nin PKK konusundaki benzer çağrılar Moskova'da yankı bulamadı. PKK'yı terör örgütü olarak nitelemekten kaçınan Rusya, Türkiye'nin işbirliği çağrılarına da hep olumsuz yanıt verdi. Başbakan Bülent Ecevit'in geçen yıl sonlarında Moskova'ya yaptığı ziyaret

28 Şubat 2000

te teröre karşı ortak mücadeleyi öngören bir protokol de imzalanmasına karşın PKK'nın Rusya'daki faaliyetlerinde herhangi bir değişiklik olmadı. Moskova'daki 'Kürt Evi' başta, PKK'ya ait bütün dernekler faaliyetlerini hiç bir engellemeye karşılıksız sürdürüyor ve Türkiye'yi protesto gösterileri düzenlemesine de ses çıkarılmıyor.

Rus ordusu, Çeçenistan'ın güneyindeki dağlık bölgelerde direnişçileri sürdürülen Çeçen savaşçılara karşı operasyonlara hız verdi. reuters

Rusya ile Yakınlaşma

1990'ların başında Türkiye Kafkasya ve Orta Asya ülkelerine yönelik aktif bir politika izlemiş, fakat özellikle 1990'ların ikinci yarısından itibaren Rusya'nın dağılma sonrası süreçten toparlanarak tekrar bölgeye dönmesiyle aktif politika yerini Rusya'nın bölge siyasetini öncelikli olarak dikkate alan daha dengeli ilişkilere bırakmıştır. İkili ilişkiler düzleminde ise, Türkiye'nin Rusya'daki Çeçen sorununa müdahil olma girişimleri, PKK'nın Rusya'daki faaliyetleri ve Rusya'nın Karabağ sorununda Ermenistan'ın yanında tavır alması gibi konular temel problem alanlarını oluşturmuştur.

Bu gerilim alanlarına rağmen iki ülke ilişkileri genelde olumlu bir görüntü sergilemiştir. 1990'ların ilk yarısında iki ülke üst düzey liderleri arasında yoğun bir diplomatik ziyaret trafiği yaşanmış ve 1996 yılına kadar taraflar işbirliği

S-300'ler konuşlandırıldı

ÖZELLİKLERİ

240 kilometre çapındaki bir alanda etkili olan S-300 uçak-savar füze sistemi, komanda merkezi, hedef tespit ve yönlendirme radarlarından oluşuyor.

Menzili 100 km
Kalkış ağırlığı: 70 - 90 t
Aynı anda 12 hedefi takip edebilir
Hedef sayısı: 60
Savunma başarımları: %50

Ermenistan'a Rus kalkanı

Türkiye - Ermenistan sınırında Rus askeri varlığı, Sovyetler'in çöküşünden bu yana en üst seviyeye çıktı

Rus jetleri sınırda uçuyor

5 Mayıs 2001

Papa'ya Kıbrıs zulmü

Yunan Kilisesi'nin fanatik milliyetçi başpiskoposu Hristodulos, Atina'ya ziyaret eden Papa'yı Kıbrıs konusunda neden susuyorsun? diye siktirdi. Papa ise susmakla yetindi

YORGO KIRBAKİ

Atina

Moskova'da Türk RÜZGARİ

Modacılarımızın tasarımları CSKA Buz Pateni Salonu'nda yapılan defilede manken ve sporcular tarafından sunuldu

Gördüçüye çıktı

TÜRK tekstil ve deri ürünleri Moskova'da görücüye çıktı. Defile, Rusya Federasyonu'nun en büyük fuar organizasyonu merkezi olan Expocenter'da yapıldı.

İlginc yanışma

FUARIN en ilginç yönlerinden birisi genç stilistlerin yarışması oldu. 350 finalisti katıldığı yarışmanın finalinde defile buz pistinde yapıldı.

Hayran bıraktık

MOSKOVA'nın ünlü CSKA Buzpateni Salonu'ndaki defilede, mankenlerle birlikte profesyonel buzpateni sporcular ürünleri büyük bir başarıyla sergiledi.

Ruhun rengi

DIKKAT! Ruhunuzu fotoğraflayan Aura, sizi ele veriyor. Sayfa 11'de

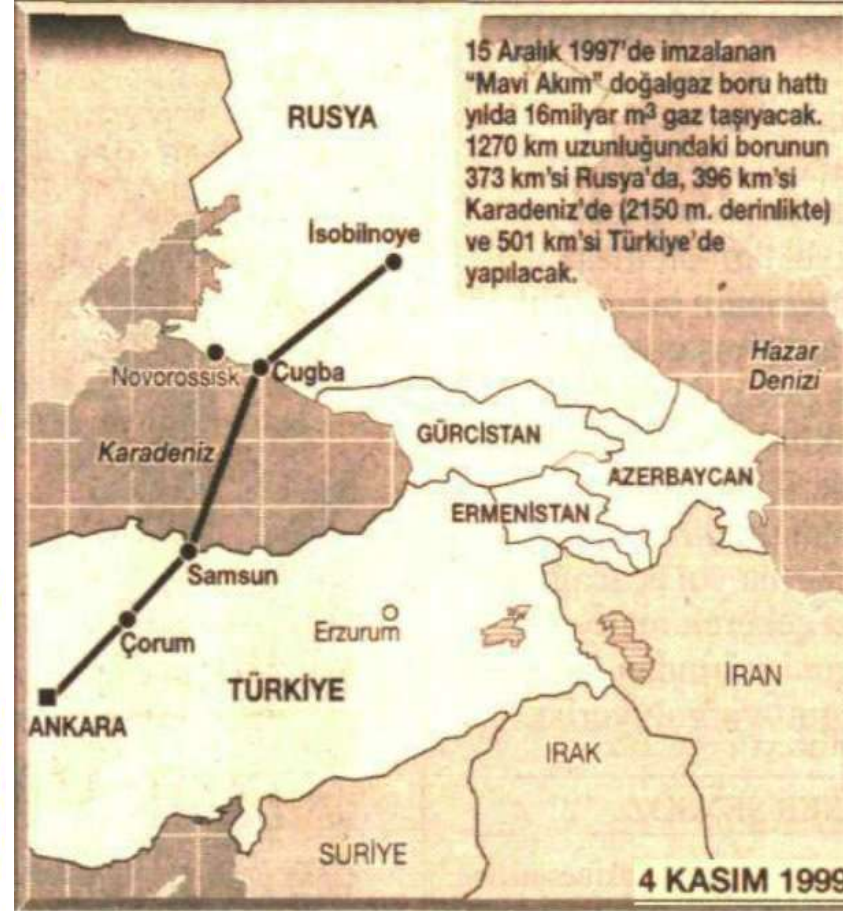
konularında on beş farklı antlaşma ve protokol imzalamışlardır. 1990'ların sonlarına doğru ise gerilim konuları önemli ölçüde gündemden çıkmış, yerini 'yoğun işbirliği ve stratejik ortaklığın' aldığı bir sürece bırakmıştır (Aktürk, 2006: 341).

Türkiye'nin Lüksemburg Zirvesi ile AB'den dışlandığı bir dönemde 16-17 Aralık 1997'de Rusya başbakanı Viktor Chernomyrdin'in Türkiye'yi ziyareti hem sembolik önemi hem de sonuçları açısından Türkiye-Rusya ilişkilerinde önemli bir dönüm noktası olmuştur. Ziyaret sırasında Rus doğalgazını Türkiye'ye getirecek olan 'Mavi Akım' projesinin imzalanması iki ülke arasında ekonomi ve enerji konularında yoğun işbirliğine imkan veren yeni bir ilişki biçiminin başlangıcı olmuştur.

Vladimir Putin'in 1999 yılı içinde önce başbakan ve daha sonra Mayıs 2000'de başkan olmasıyla ilişkilerde yeni bir dönem başlamıştır. Ekonomik ilişkilerdeki olumlu havaya rağmen Türkiye ve Rusya 5 temel konuda sorunlar yaşamaktaydı: Bir türlü hayata geçirilemeyen Mavi Akım projesi, Dağlık Karabağ sorununda Rusya'nın Ermenistan lehine tavır alması, Kafkaslar'da yaşanan etnik çatışmalar, Çeçenistan sorunu ve PKK'nın Rusya'daki faaliyetleri.

Başbakan Bülent Ecevit'in 4-6 Kasım 1999'da Moskova ziyareti sırasında Çeçenistan ve PKK konuları gündeme geldi ve taraflar "terörizme karşı işbirliği deklarasyonu" imzaladılar. Fakat aynı tarihte Rusya Başkanı Boris Yeltsin'in Ermenistan lideriyle görüşmesi Dağlık Karabağ konusunda Türkiye ve Rusya arasında bir anlaşma imkanı olmadığının işareti oldu. Güvenlik konuları dışında ise taraflar vize kolaylıkları, enformasyon, sağlık ve enerji gibi alanlarda da birçok antlaşma imzaladılar.

Yaklaşık bir yıl sonra 23-25 Ekim 2000'de Rusya Başbakanı Mihail Kasyanov'un Türkiye ziyareti sırasında birçok ekonomi temelli antlaşmanın yanı sıra taraflar arasında "askeri tekno-

1999: Mavi Akım kapsamında yaşanan enerji temelli Türkiye-Rusya yakınlaşması, ABD'yi rahatsız etti.

Mavi Akım'a onay

Rus doğalgazının Türkiye getirilmesini öngören "Mavi Akım Projesi" Meclis'teki gizli oylamada 50 ret oyuna karşın 159 oyla yasalaştı

ANKARA Milliyet

TBMM Genel Kurulu'nda tartışılarda ve 21. Dönem'de ilk gizli oturumun yapılmasına gerekçe olan Mavi Akım Projesi, Genel Kurul'da kabul edilerek yasalaştı. Oylamada 159 kabul, 50 de ret oyu kullanıldı. "Mavi Akım Projesi" olarak bilinen ve Rusya'dan alınacak doğalgazın Türkiye'ye getirilmesini öngören anlaşmanın ek protokolünün onayıyla ilgili tasarruflar görüşülmesi sırasında zaman zaman gerginlik yaşandı.

Genç: Devlet satılıyor

DYP'li Kamer Genç'in, tasarrufların tümü üzerinde kendisine söz vermemeyi TBMM Başkanvekili Murat Sökmenoglu'na "Bu anlaşma ile devlet satılıyor. Siz de buna ortaklık ediyorsunuz" diye bağırarak duyuldu. Sökmenoglu da Genç'in sözünü, hiçbir Cumhuriyet hükümetinin devleti satmadığını söyleyerek kesti.

Yasanın yürürlükte maddesi üzerinde söz alan Genç, halkın kapalı oturumda konuşulanları merak ettiğini belirtti ve "Merak edecek hiçbir şey yok. Gizlilik derecesi olan hiçbir şey konuşulmadı. Dostlar alışverişte görsün, gazetelerdeki bilgiler anlatıldı" diye konuştu.

16 milyar metrekep doğalgaz

TBMM Genel Kurulu'nda onaylanan anlaşma, Mavi Akım Projesi çerçevesinde Karadeniz'in altından döşenecek boru hattından 2007 yılına kadar tediye artacak şekilde 16 milyar metrekep Rus doğalgazının Türkiye'ye sevkini öngörüyor. Projenin gerçekleştirilmesiyle Samsun - Ankara boru hattı üzerindeki Samsun, Çorum, Kırıkkale, Amasya, Çankırı ve Yozgat'ta da doğalgaz kullanımına geçilebilecek.

8 Kasım 1999

Mavi Akım'la ilgili oturumun gizli yapılması kararı alınması üzerine Genel Kurul'daki gazeteciler ile izleyiciler dışarı çıktı. Meclis TV'nin de şalteri indirildi.

Gizli oturum, 2.5 saat sürdü

ANKARA Milliyet

Meclis Genel Kurulu'nda önceki gün yapılan tartışmalar sırasında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cemil Ersoy'un, "Bu tür anlaşmalarda gizli olmayacakları söyledim. Anayasa ve yasalara göre açıklanması mümkün olmayan şeyleri söyleyemem. Bunu nasıl dile getireceğimi ifade ederseniz, ben her şeyi anlatmaya

hazırım" demesi, gündeme "gizli oturumu" getirdi. DSP'li Hasan Gülay, sözlü olarak gizli oturum önerdi. Yasanın görüşülmesine devam edilen dün de FP'li 68 milletvekilinin verdiği önerge sonrası salonda TBMM üyeleri ve yeminli stenografiler dışında kimsenin kalmadığı gizli oturum gerçekleşti. Gizli oturumlarda görev yapabilecek olan sağırlar ve dilsiz kavalasların bulunmadığı oturum 2.5 saat sürdü.

loji konusunda ortak komisyon" kurulması karar bağlanmış ve silah satın alımına ilişkin de görüşmeler yapılmıştır. **Askeri alanda işbirliği ve silah satın alımının iki ülke arasında gündeme gelmesi**, Soğuk Savaş siyasetinin Türkiye nezdinde artık geride bırakıldığının açık bir göstergesi olmuştur.

Bir sonraki yıl taraflar arasında askerî alanda işbirliği konuları tartışılmış ve nihayet **Ocak 2002'de iki ülke silahlı kuvvetleri aralarında askerî eğitim alanında işbirliği ve yardımlaşma antlaşması imzalamışlardır**. Aynı zamanda bu antlaşmadan önce iki ülkenin Romanya, Bulgaristan ve Gürcistan ile birlikte Nisan 2001'de Kara Deniz Gücü adı altında **ortak askerî deniz tatbikatı** yapması, iki ülke ilişkileri tarihinde bir ilk olmuştur. Bütün bu gelişmeler **Putin'in Ekim 2000'de 'Türkiye ve Rusya arasındaki ilişkileri stratejik partnerlik seviyesine yükseltme'** yönündeki açıklamasıyla birlikte düşünüldüğünde iki ülke ilişkilerinin geldiği seviyeyi göstermesi açısından önemlidir.

Rusya ile bu yakın ilişkilerin Türkiye açısından **bazı önemli sonuçları** olmuştur.

Birincisi, Türkiye Çeçenistan meselesinde Rusya'yı rahat-sız edecek bir politika izlemekten kaçınmış, diğer bir ifadeyle 1990'ların ilk yarısındaki Çeçenistan yanlısı politikasını terk etmiştir.

İkincisi, bu yakınlaşma Türkiye kökenli firmaların Rusya'da yatırım olanaklarını artırırken, Rusya'dan gelen turist-ler de Türkiye'nin ekonomisine önemli bir katkı sağlamıştır.

Üçüncü olarak, Rusya hızlı bir şekilde Türkiye'nin en önemli enerji sağlayıcısı konumuna yükselmiş ve Türkiye büyük ölçüde Rusya'ya enerji konusunda bağımlı hale gelmiştir.

Dördüncüsü, Orta Asya ülkeleriyle ilişkiler konusunda iki ülke birbirine angaje bir konuma gelmiştir. Bunun en önemli göstergesi Kasım 2001'de taraflar arasında imzalanan 'Türkiye ve Rusya Arasında Avrasya'da İşbirliği İçin Eylem Planı:

Türk ve Rus dışişleri bakanları ilişkilerin geleceğini ele aldılar

Avrasya'da yeni dönem başlıyor

9 HAZİRAN 2001

- Rusya Dışişleri Bakanı Igor İvanov ile Dışişleri Bakanı İsmail Cem'in geliştirecekleri önerilerin, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in bu yıl sonunda yapması beklenen Türkiye ziyareti sırasında somut bir belgeye dönüşmesi bekleniyor.
- Cem-İvanov görüşmesinde Irak, Kafkasya, Kıbrıs ve Balkanlar gibi bölgesel sorunlar, Mavi Akım projesi, ikili siyasi ve ekonomik ilişkiler ile uluslararası kaçakçılık ve terörizmle mücadele konuları ele alındı.

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) - Türkiye ve Rusya, iki ülke ilişkilerinin geleceğinin planlanması ve Avrasya'da yeni bir işbirliği ortamının yaratılması için ortak bir çalışma grubu oluşturulmasına karar verdiler. Rusya Dışişleri Bakanı Igor İvanov ile Dışişleri Bakanı İsmail Cem'in geliştirecekleri önerilerin, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in bu yıl sonunda yapması beklenen Türkiye ziyareti sırasında somut bir belgeye dönüşmesi bekleniyor.

■ Arkası Sa. 9, Sü. 2'de

Türkiye'nin 'nükleer' tepkisi

■ 9. Sayfada

Mavi Akım Rusya'yı güçlendirir

■ 9. Sayfada

MOSKOVA: Türkiye geleneksel ortağımız

24 Ekim 2000

Rus Başbakan **Mikhail Kasyanov**, iki 'elektrik' önerisi getirdi. Putin de Kremlin'de açıklama yaptı: "Türkiye geleneksel ve çok önemli ortağımızdır"

ANKARA Milliyet

Başbakan Bülent Ecevit ve resmi davetlisi Başbakan Mikhail Kasyanov, Türkiye ile Rusya'nın "rakipler değil partner (ortak)" oldukları konusunda birleşti. Rus Başbakan, Türkiye'nin enerji açığının giderilmesi için Gürcistan veya Ermenistan üzerinden elektrik sevkiyatı yapılması önerisi getirdi.

Helikopterimiz iyidir

Resmi bir ziyaret amacıyla Türkiye'ye gelen Rus Başbakan Kasyanov, Ecevit ile görüşmesinde taktik taarruz helikopteri Erdoğan i-

çin nabız yoldadı. Rus helikopteri Erdoğan'ın rakiplerinden daha üstün bir teknolojiye sahip olduğunu vurgulayan Kasyanov'a Ecevit, ihaleyi henüz kesin sonuca bağlamadıklarını anlatarak, "Bu konuya tamamen teknik ve ekonomik açıdan bakıyorsunuz" dedi.

Görüşmede, Ortak Askerî Teknoloji Komisyonu kurularak, savunma sanayi alanında işbirliğine gidilmesi görüşü benimsendi. Kasyanov, Türkiye'nin savunma ihalelerinde yer almak istediklerini dile getirdi. Savunma işbirliği konusunda Rusya Genelkurmay Başkanı'nun en kısa sürede Türkiye'ye gelerek temaslarda bulunacağı belirtilirken, Rus Başbakan ve Genelkur-

may İl Başkanı, bugün Milli Savunma Bakanlığı ile görüşecek.

Elektrik için iki seçenek

Baş başa görüşmede, Türkiye'nin elektrik ihtiyacı da gündeme geldi. Rus Başbakan, elektrik sevkiyatı için Ecevit'e iki öneri sundu. Kasyanov, Gürcistan veya Ermenistan üzerinden elektrik sevkiyatının gerçekleştirilmesi, bu ülkelere nakil ücreti ödenmesi ve geçişin sağlan- dığı ülkelerle üçlü bir protokolün imzalanması- nı önerdi.

Türk tarafının Gürcistan üzerinden sevkiyata sıcak bakıyor öğrenilirken, Rus tarafının ise teknik altyapı nedeniyle Ermenistan üzerinden durduğu kaydedildi.

Sonbahara tamam

Görüşmede, Mavi Akım projesinin gelecek yıl sonbaharda tamamlanarak ilk gaz sevkiyatının yapılması ve Batı Boru Hattı ile birlikte gaz sevkiyatının 29 milyar metreküpten 36 milyar metreküpe çıkarılması yönünde konsensus sağlandı. Kasyanov, bugün Samsun'a giderek projenin şantiyesini ziyaret edecek.

Ecevit - Kasyanov görüşmesinde Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'e Türkiye'nin davet yenilediği belirtilirken, iki ülke arasında Türkiye aleyhine oluşan ticaret hacminin de ele alındığı kaydedildi. Görüşmede, Rusya'da yaşayan 20 bin Türk ve Türkiye'de yaşayan 6 bin Rus için Sosyal Güvenlik Anlaşması yapılması konusunda mutabık kalındı.

Mal karşılığı doğalgaz

Türk tarafı görüşmede, Rusya krizinden bu yana iki ülke arasındaki ticaret hacminde büyük bir artış ortaya çıktığını belirterek, Türkiye'nin Rusya'ya ihracatının, ithalatını karşılama oranının 1997 yılından itibaren yüzde 94'ten yüzde 17'ye düştüğünü bildirdi. Mavi Akım Projesi'nin de devreye girmesiyle bu açığın daha fazla olacağını belirten Türk tarafı, mal karşılığı doğalgaz alımı önerisinde bulundu.

Rus tarafının ise bu öneriye sıcak bakmadığı, baval ticareti ve Türkiye'ye gelen Rus turistlerin dikkate alınması durumunda, iki ülke arasındaki ticaret hacminin başabaş geleceğini savunduğu dile getirildi.

Putin'den özel ilgi

CENK BAŞLAMIS - MOSKOVA

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Türkiye'den "geleneksel ve çok önemli ortağımız" diye söz etti.

Putin, bakanlar kurulu üyeleriyle dün Kremlin'de yaptığı toplantının sonunda, Başbakan Mikhail Kasyanov'un Türkiye ziyaretine değindi. Rusya lideri, Moskova'nın dün başlayan ziyarete büyük önem verdiğini ve Kasyanov'un Ankara'daki temaslarının sonuç alıcı olacağına inandığını belirtti.

Putin, "Türkiye, geleneksel ve çok önemli ortağımız. Son zamanlarda ilişkilerimizde önemli mesafe de katettik. Ancak, iki ülke arasında hâlâ kullanılmamış olanaklar da bulunduğunu düşünüyoruz" dedi.

Rusya Başbakanı Kasyanov, Başbakan Ecevit ile Başbakanlık'ta samimi bir poz verdi.

İrina, müzeyi tercih etti

Resmi bir ziyaret için Türkiye'de bulunan Rusya Başbakanı Mikhail Kasyanov'un eşi Irina Kasyanova, Devlet Resim Heykel Müzesi'ni gezdi. Kasyanova'yı, Devlet Resim Heykel Müzesi Müdür Vekili Vural Yurdakul karşıladı. Yurdakul, Kasyanova'ya müzeyi gezdirerek, bilgi verdi.

İkili İşbirliği'nden Çok Boyutlu Partnerliği' belgesi olmuştur. Buna göre, taraflar Kafkaslar ve Orta Asya'da birbirlerinin çıkarlarına zarar verecek şekilde hareket etmemeyi taahhüt etmekteydi ve bu taahhüt özellikle Türkiye için bölgede ABD ile işbirliğinde bir politika izlememek anlamına geliyordu.

Son olarak ise, Rusya ile bu yakın ilişki özellikle AB reformları ile birlikte güç kaybına uğrayan iktidar yapılarının gözünde Rusya'yı alternatif bir merkez olarak öne çıkarmıştır. Örneğin Mart 2002'de dönemin MGK Genel Sekreteri Tuncer Kılınç, AB reformları sivil siyaset üzerindeki askerî vesayetini yapısını zayıflatmaya başlayınca Türkiye'nin Avrupa Birliği yerine Rusya'yla ittifaka girmesi gerektiğini açıklamıştır.

İnşaat sektörüne Rusya'dan çağrı

Türk müteahhitlerinin başarısına güvenen Rus devlet yetkilileri, yeni inşaat işlerini tanıtmak üzere Türk müteahhitlerini Rusya'ya çağırıyor

Uluslararası başarısını kanıtlayan alternatifler sunuldu.

Türk inşaat sektörüne, Rusya'dan davet var. Rusya Federasyonu'nun devlet ve özel sektör yetkilileri, Türk inşaat sektörü yetkililerine, ülkelerindeki taahhüt işlerini, çalışma ve ortaklık koşullarını tanıttıkları.

Türk ve Rus devlet yetkililerinin de katılımıyla 15-16 Ekim 2002 tarihlerinde Moskova'da bir konferans düzenlendi. Son on yılda Türk inşaat şirketlerinin bu ülkede çok önemli projelere imza

Yeniden keşfediliyor

Öst düzey devlet yetkilileriyle özel sektörün bir araya geldiği

konferansın, iki ülkeyi ekonomik olarak daha da yaklaştırdığını belirten ILOR A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Oktay Ölkügüner, "Bu konferans, iş talep edenle iş yapmak isteyenleri buluşturuyor. Ayrıca konferans firmaların kendini tanıtmalarına olanak tanıdı. Bu açıdan Türk inşaat sektörü için Rusya'nın yeniden keşfi olacağına inanıyorum" dedi.

Askeri en iki sürpriz

1 Avrupa Birliği'ne alternatif arayalım

2 İran ve Rusya'yı gözden kaçırmayalım

SERHAT OĞUZ İstanbul

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin yüksek komuta kademesinden, sürpriz bir açıklama geldi. Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri Orgeneral Tuncer Kılınç, Türkiye'nin milli menfaatlerine karşı bir tutum sergilediğini savunduğu AB'ye karşı bir arayış önerirken, Türkiye'nin bugüne kadar stratejik tehdit saydığı Rusya ve İran'ı "alternatif" olarak gündeme getirdi. Sürpriz gelişme, Harp Akademileri Komutanlığı'nda düzenlenen ve izleyicileri arasında 7. Cumhurbaşkanı Kenan Evren, 9.

"AB, kesinlikle Hristiyan kulübüdür. Bundan alınmayalım" dedi. AB'nin, "modern sömürgecilik" yaptığını iddia eden Manisalı, bunu da askeri güçlerle değil, ekonomik ve siyasi yoldan bağımlı hale getirerek gerçekleştirdiğini kaydetti. Sempozyumun soru - cevap bölümünde dinleyici koltuklarında otururken söz alan MGK Genel Sekreteri Kılınç, "şahsi düşüncelerimi" dile getireceğini vurguladıktan sonra, "Manisalı'nın söylediklerinin tümüne katıldığımı" söyledi.

AB'nin sergilediği yaklaşımları sert ifadelerle eleştiren Kılınç,

Kıvrıkkoğlu: Avrupa terörü destekliyor

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hüseyin Kıvrıkkoğlu, "teröre karşı, sadece ABD'ye yönelik saldırılar esas alınarak uluslararası tedbir geliştirilmesini" eleştirdi.

NTVMSNBC'nin haberine göre, Kıvrıkkoğlu, Savunma ve Havaacılık Dergisi'nin yakında piyasaya çıkacak yeni sayısında terörizmle mücadelede Afganistan'a ve Avrupa ile ilişkilere kadar birçok konuda önemli açıklamalarda bulundu.

11 Eylül saldırısından sonra terörizme bakış açısında önemli değişiklikler olmasına karşın Türkiye'de güvenlik politikası bir değişiklik görülmedi.

Rusya'nın 'PKK oyunu'

Cenk Başlamış

"Kürt evi'nin açılması sonrasındaki bir görüşme, 23 Ocak'taki Rusya ziyareti bu anlamda kapattı. Rusya'nın Rus melekleri Viktor Yerin ise, 'Kürt evi'nin kapatılması için Adalet Bakanlığı'na başvururken Rusya, şimdi de, örgütün resmen kayıtlı olarak ülke yasalarına izin verildi."

Rus Adalet Bakanlığı, PKK'yı "Uluslararası Kürt Toplumu Örgütleri Birliği" adıyla kayıtlı olarak resmen yasallaştırmayı sağladı

ya da hiçbir Kürt örgütü resmen kayıtlı değildir. Mentese'nin ardından Güliz Servis Başkanı Sergey Stepanov Ankara'yı ziyaret etti ve bonzer görüşmeler verdi. Örgütün kayıtlı alınması bu ziyaretin hemen ardından gerçek-

"Kürt evi'nin kapatılması için bir girişimde bulunup bulunmadıklarını" soran Milliyet muhabiri, "Hayır, bu bir konuyla hiçbir zaman ilgilenmedik. Bu değişikliği"ni istiyorduk. Bu değişikliği bir örgütün kuruluşuna nasıl sorumlu düşüldüğünü" ise açıkladı.

"PKK sorunu", Başbakan Tansu Çiller'in Mayıs ayında Moskova ziyareti sırasında da gündeme gelmiş ve Rusya Devlet Başkanı Boris Yeltsin, Kremlin'deki yemek çıkışında karşılaştığı Başbakan'a, "Bu konuyla merak etmeyin" diye söz vermişti.

Moskova'da yaklaşık 15 yıldır çalışmakta bulunan PKK'nın paravan bir dernek adı ve 2657 numarayla kayıtlı olması, örgüt ümleri kadar varlığını muhnan yasallığın, bu kez kahr üzerine görünmesiyle Rus yetkililerin sözlerine ağırlık veriyor. Sadece örgütün adı değil, PKK'nın kapatılması, Rusya'nın "PKK"yi "Kürt Toplumu Örgütleri Birliği" olarak kayıtlı tutmadığına işaret ediyor.

Rusya sözünü tutmadı

Cenk Başlamış Moskova

Türkiye ile Rusya arasında uluslararası terörizme karşı ortak deklarasyon imzalanmasından kısa bir süre sonra Moskova, PKK'nın yeni bir toplantısına ev sahipliği yaptı. Abdullah Öcalan'ın posterleriyle örgüte ait pankartların yer aldığı bir sinema salonunda önceki akşam toplanan yaklaşık 300 kişi örgütün 21.

kuruluş yıldönümünü kutladı. Başbakan Bülent Ecevit'in Moskova ziyaretinde, iki ülkenin teröre karşı ortak mücadelesiyle ilgili bir deklarasyon imzalanmıştı. Protokolde, teröristlere sığınma hakkı, üslenme ve kamp kurmanın yanı sıra propaganda yapma olanağı verilmemesiyle ilgili bir madde de bulunuyor.

Rus polisi, salondan görüntü almak isteyen Rus TV'sine 5 dk. çekim yapma izni verdi. aa

29 Kasım 1999

DIŞİŞLERİ Bakanı İsmail Cem, İranlı meslektaşı Harrazi'ye, "İki ülke arasında güvenlik işlemiyor" dedi. Cem mektubunda, İran - Hizbullah ilişkisine ve PKK'ya verilen desteğe de dikkat çekti. ■ **Sayfa 15'te**

Haziran 2000: Cumhurbaşkanı Ahmet N. Sezer'in Hafız Esad'ın cenaze törenine katılması Türkiye-Suriye ilişkilerinde dönüm noktası oldu

Bu değişimin en açık örneği Suriye ile ilişkilerde yaşanmış ve 1998'de Adana Mutabakatının imzalanmasının ardından iki ülke arasındaki ilişkiler hızla gelişmiştir. Dönemin cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in Suriye lideri Hafız Esad'ın cenaze törenine katılması iki ülke ilişkilerindeki düzelmeyi sembolik göstergesi olurken, Türkiye'ye karşı daha ılımlı bir isim olan oğul Beşşar Esad'ın Suriye'de babasının yerini alması ilişkilerin olumlu seyrini daha da hızlandırmıştır. Bu süreçte Türkiye Dışişleri Bakanlığı Suriye'nin Hatay'a yönelik iddialarını göz önünde bulundurarak tarafların karşılıklı olarak birbirlerinin bütünlüğüne ve egemenliğine saygı duyulmasını öngören bir ilkeler bildirgesi hazırlasada, bunun imzalanması Suriye'den gelen talep doğrultusunda daha sonraki döneme bırakılmıştır. Fakat zamanla Hatay meselesi ilişkilerde gündeme gelen bir sorun olmaktan çıkmış ve ardından Haziran 2002'de tarafların askerî eğitim işbirliği konusunda bir antlaşma imzalaması ülkeler arasında tehdit algısının önemli ölçüde ortadan kalktığının bir işareti olmuştur.

Suriye başta olmak üzere komşu Müslüman ülkelerle yakınlaşma İsrail ile 1990'larda en üst düzeye çıkan stra-

Yalman'ın harita isyanı

JANDARMA Genel Komutanı Aytaç Yalman'ın Şam ziyareti, iki ülke arasında yakınlık doğurdu. Ancak ziyarette küçük bir gerginlik de yaşandı. Yalman'ın, kendisine verilen haritada Hatay'ın Suriye sınırları içinde gösterildiğini görünce, "Bu harita yanlış" diyerek iade ettiği kulislere yansıdı.

Fikret Bila'nın yazısı 14'te

[illegible]

YAHUDİ LOBİSİ ETKİLİ OLDU	ÇOLDE TOPLAMA KAMPI	SEZER, BUSH'LA GÖRÜŞTÜ
● Ecevit'in, İsrail'in "soykırım" yaptığına ilişkin ifadeleri ABD ve İsrail'de rahatsızlık yarattı. Yahudi lobisinin "Türkiye'ye karşı Ermeni soykırımını gürültülerini Kongre'de biz engelledik" iftiharlı tepkisini büyükleştirebileceği ve ardından Ermeni lobisinin bu olanağı kullanmaya hazırladığı haberleri Dışişleri'nin harekete geçirdi. Ecevit, konuşmasından 12 saat sonra 'ifadelerinin yanlış yorumlandığını' söyledi. SERKAN DEMİRTAŞ'ın haberi ■ 18. Sayfa	● İsrail'i, Intifada döneminde binlerce tutukluyla başlattığı toplama kampını yeniden açmaya hazırlayanlar. Necef Çölü'ndeki toplama kampının çevresi dikenli teller ve gözaltı kaleleriyle çevrili. Su ana kadar 1200'den fazla Filistinlinin tutuklandığı ve bu kampla sevk edileceği öğrenildi. Beytallahim kentindeki Duğuş Kilisesi'ne Filistinlilerle birlikte kalan din adamları, İsrail ordusunun katliam yapmasına engellemek için binlerce çukuncuları 11. Sayfa	● Cumhurbaşkanı Sezer, ABD Başkanı Bush ile yaptığı telefon görüşmesinde, İsrail'in Filistin ıhtilaline son vermesi için ABD'nin ağırlığını koymasını istedi. Ortadoğu'da yaşanan gelişmelerden duyduğu kaygıyı dileten Sezer, 'Aras'ta'ın kapasma altında bulunmasını ve Filistin kentlerinin ıhtilalini bunlar sürece kadar verdiğini belirtti. Bush ise, ABD Dışişleri Bakanı Colin Powell'in bölgeye ziyaretinde "tarafaları itina etmeye çalışacağını" söyledi. 18. Sayfa

1997'deki ABD ziyaretinde ortaya çıkan bu başlıklar yaklaşık 2 yıl sonra Başbakan Bülent Ecevit'in ziyaretinde de temel görüşme konularını oluşturdu. Fakat 1999 depreminin tetiklediği ekonomik kriz ABD'den gelecek ekonomik yardımı diğer başlıkların önüne geçirmişti. Böyle bir ortamda Ecevit'in, rahat pozisyonundaki ABD Başkanı Bill Clinton önünde ayakta durduğu fotoğrafı uzun süre siyasi tartışmaların referanslarından birisi oldu.

Bu olağan siyasi iklimi New York'taki İkiz Kuleler ve Washington'daki Pentagon binasına yönelik 11 Eylül 2001 tarihinde gerçekleştirilen terör saldırıları bütünüyle değiştirdi. O güne kadar hâkim siyaset dilinin marjında kalan **terörizm, radikal İslam ve Ortadoğu** küresel siyasetin ve Türk-Amerikan ilişkilerinin merkezine taşındı. Üstelik 11 Eylül saldırıları o tarihe kadar akademik çevrelerde tartışılan ve temelde Hristiyan ve İslam medeniyetleri arasında bir çatışmanın olduğu varsayımı üzerine kurulu olan **'medeniyetler çatışması'** tezini siyasetin temel dili haline getirmişti (Balcı, 2009).

11 Eylül öncesi kaleme alınan akademik metinlerde iki medeniyet arasında kalmış bir ülke olarak tanımlanan Türkiye'nin bu yeni hâkim dile ilk tepkisi İslam ve Hristiyan medeniyetleri arasında artan gerginliğin çözümü için bir platform oluşturmak olmuştur. 12-13 Şubat 2002'de İstanbul'da düzenlenen bir toplantıyla AB ülkeleri ile İslam Konferansı Örgütü üyelerini bir araya getiren Türkiye, bu toplantıda medeniyetler arasında barış, işbirliği ve uyum mesajları vermiştir. Dönemin Ecevit hükümetinin başlattığı bu inisiyatif, daha sonra 2005 yılında Türkiye ve İspanya'nın ortak başkanlıklarıyla kurulan Medeniyetler İttifakı ile kurumsal bir zemine kavuşmuştur (Balcı ve Miş, 2008). Sonuçta gerek yeni siyasal iklim gerekse bu bağlamda üstlendiği siyasal inisiyatifler 2000'li yıllara girildiğinde Türkiye'nin küresel ölçekteki etkinliğini artırmıştır.

12-13 Şubat 2002: "Medeniyetler çatışması" gündemde iken Türkiye, Avrupa Birliği ve İslam Konferansı üyelerini İstanbul'da bir araya getirdi

LADİN YIKTI } CEM YAPTI

İşte Türkiye'nin
Aile Fotoğrafı...

11 Eylül sonrası Müslüman ve Hristiyan âlemleri arasında esen soğuk rüzgârları, İsmail Cem'in İstanbul'da düzenlediği büyük zirve dindirdi.

Rahşan Hanım da şaşıtı kaldı bu işe...

✓ AYEPFA (Birlik) (AB) ve İslam Kalkınma Konferansı (İGÖ) Ortak Forumu için 75 ülkelerin devlet adamları ile emekli devlet bakanları toplandı. Müslüman ve Hristiyan ülkelerden gelen bakanlar "Yeni Asya"ya yönelik her organizasyonu için olan Türkiye'ye özel saygınlardı.

Fantezide
Şebnem farkı

ÖNLÜLERE: "Sevgilerim Güneş'e ne yapacak istediğini?" diye soruldu. Çok kısa yanıtla gelirdi. Sadıka Sevinç Özal "Kerem Bey'in de her yanından alında göçmek istediğini" diye fışkırttı her seferinde. **5. Sayfa** diye

Ecevit: NATO'yla birlikte savaşıyoruz

Başbakan Bülent Ecevit, NATO kararı çerçevesinde Türkiye'nin komşu ülkelerinden birine savaş açılmasına "kesinlikle destek verileceğini" belirterek, "Çünkü terörün dini, ülkesi olmaz" dedi.

Ecevit, ABD'deki saldırıların ardından CNN International'e bir röportaj verdi. Ecevit, röportajın başında ABD halkının acılarını paylaştığını ifade etti. Ecevit, muhabirin, "NATO kararı çerçevesinde, eğer Türkiye'nin komşularından birine savaş açılırsa Türkiye'nin tavrı ne olur? sorusu üzerine, "Kesinlikle destekleriz. Terörün ülkesi ve dini olmaz. Terör, terördür. Öncelikli olan teröre karşı ortak tavidir" yanıtını verdi. ■ **ANKARA** Milliyet

11 Eylül'ün Ankara ve Washington arasındaki ilişkilere etkisi ise ABD'nin 'terörle savaş' politikası bağlamında Afganistan ve Irak'a müdahalesi sırasında ortaya çıkmıştır. Saldırıların hemen ardından Ecevit başkanlığında toplanan bakanlar kurulu "Türkiye sorumlu bir müttefik ve dost olarak ABD'yi terörizmle mücadelede desteklemektedir" açıklamasında bulunmuş, dışişleri bakanlığı ve genelkurmay da aldıkları ortak kararlar NATO kapsamında yapılacak olası bir operasyonda ABD'nin destekleneceğini belirtmiştir (Bölme, 2012: 357).

11 Eylül saldırılarının sorumlusu El-Kaide örgütünün konuşlandığı Afganistan'ın ABD ile işbirliğini reddetmesi üzerine Washington bu ülkeye yönelik operasyon kararı almıştır. Türkiye 26 Eylül 2001'de hava sahasını ve ülkedeki üsleri Amerikan uçaklarına açarak gerçekleştirilecek Afganistan operasyonuna destek verme iradesini açıkça ortaya koymuştur. 7 Ekim 2001'de Afganistan'a yönelik Amerikan müdahalesi başladıktan sonra ise Ecevit Hükümeti, talep edilmesi halinde Afganistan'a asker göndermek için gereken tezkereyi meclisten çıkarmıştır (Bölme, 2012: 360). Savaş sona erdiğinde Ankara'nın Afganistan'ın yeniden yapılandırılması bağlamında ABD'ye yönelik desteği devam etmiş ve bu doğrultuda BM çatısı altında kurulan Uluslararası Güvenlik Destek Kuvvetine 260 asker göndererek katkıda bulunmuştur. Üstelik ilerleyen dönemlerde Türkiye söz konusu kuvvet içinde rolünü daha da artırmış, burada görev alan asker sayısını 1400'e kadar çıkarmış, hatta bu kurumun komutanlığını da üstlenmiştir (Hale, 2013: 164).

Türkiye'nin bu yeni güvenlik odaklı iklimde ABD'den temel beklentilerini ise 2001 ekonomik krizi şekillendirdi. Bülent Ecevit'in 16 Ocak 2002'de ABD ziyaretiyle somut hale dönüşen bu beklentiler terörle mücadelede ABD ile yapılacak işbirliğinin koşulu haline geldi. Söz konusu görüşmede

26 Eylül 2001: Türkiye ABD'nin Afganistan'a müdahalesi sırasında ülkedeki üsleri Amerikan uçaklarına açtı.

Taliban'ı bitirin

Ecevit, Bush'a mesaj yolladı: Müdahale olacaksın Taliban rejimi mutlaka devrilmeli. Afganistan acilen çağdaş yönetime kavuşmalı

TÜRKİYE'NİN ACI GERÇEĞİ

Gelecek korkusu

Türk halkı geleceğinden umutsuz

	Nisan 2001	Eylül 2001
Daha iyi bir Türkiye	41,2	18,7
Daha kötü bir Türkiye	28,1	53,2
Aynı olur / Değişmez	24,8	22,5
Cevap yok / Fikri yok	5,9	5,5
Toplam	100,0	100,0

KARŞIYLAŞTIRMA: 1997'de ABD'nin Afganistan'a müdahalesi, Türkiye'nin geleceğinden umutsuzluğunu artırdı.

Mehmetçik'e yo! göründü

Pearson talebi iletti

★ABD, özel birlik istedi

Hükümet, Afganistan'a asker göndermek için Meclis'ten yetki isteyecek

Tezkere imzaya açıldı
NATO'DAN talep gelmesi halinde, 5. maddede kapsadığı Afganistan'a asker göndermesi öngören tezkere Bakanlar Kurulu'na imraya sunuldu. Tezkere, imzalandıktan sonra Meclis'in onayına sunulacak.

Yılmaz: Asker veremeyiz
ANAP lideri Yılmaz, karargahına, "Asker veremeyiz" dedi. MHP lideri Bahçeli, "Karar alınacak, asker gönderilirse anlaşılmaz" diye konuştu. Çiller ise, hükümetin sonuna Meclis'i getirmesinden memnun "Desak eliniz" dedi.

Fikret Bilo'nun yazdığı sayfa 16'da

55 DAKİKALIK GÖRÜŞME - Başkan Ecevit, ABD Başkanı Bush'la Beyaz Saray'da yaklaşık 55 dakika görüştü. Bush ve Ecevit, görüşmeden önce Oval Ofis'te gazetecilerin karşısına çıktı. Saddam Hüseyin'in BM denetçilerinin ülkesine girişine izin vermemesi durumunda ABD'nin ne yapacağını sorulması üzerine, "O zaman görür" diyen Bush, terörizme karşı verilen mücadelede ABD'ye destek veren Türkiye'ye teşekkür etti.

1 Kasım 2001 Türkiye Afganistan'a ABD işgali sırasında görev alacak bir grup özel eğitimli asker gönderme kararı aldı.

GÖREVİMİZ TEHLİKE

ABD ile ekonomik ilişkilerin en az siyasi ilişkiler kadar üst düzeye çıkarılması, Türkiye'nin askeri borçları için bir komisyon oluşturulması, ABD'nin Türkiye'ye yönelik turizm kısıtlamasını kaldırması ve ABD'de Türk tekstiline uygulanan kotanın hafifletilmesi temel konu başlıklarıydı.

Ekonomik etkilerinin yanı sıra 11 Eylül sonrası siyasi iklimin Türkiye açısından başka önemli sonuçları da oldu. Bunlardan en önemlisi **PKK'ya karşı mücadelede Batı ülkeleri ile insan hakları temelinde sorunlar yaşayan Türkiye'nin meşru bir zemin kazanmasıydı**. Örneğin bu tarihe kadar Türkiye'ye PKK ile mücadelesinde sert eleştiriler yönelten **Avrupa Birliği Konseyi, 2002 yılında PKK'yı terörist eylemlerde bulunmuş terör örgütleri listesine dâhil** etmiştir. AB'nin terör listesine girmiş olmak seyahat sınırlaması, kaynakların dondurulması ve mali yardımların engellenmesi gibi önlemleri getirdiğinden PKK'nin manevra alanını önemli ölçüde sınırlandırmıştır.

Avrupa Birliği'nin bu tavrı, daha sonra Türkiye'deki Kürt siyasal hareketine PKK ile bağlarını kesmesi tavsiyesine kadar gitmiştir.

11 Eylül saldırılarının Türkiye bağlamında bir başka etkisi ise **artan Amerikan karşıtlığı** olmuştur. ABD'nin terörizmle savaş gerekçesiyle **Irak'a müdahale etmesi**, daha geniş ölçekte Ortadoğu'yu yeniden yapılandırma politikaları ve bu bağlamda ortaya atılan **Büyük Ortadoğu Projesi** Türkiye'deki Amerikan karşıtlığının en önemli referans noktaları olmuştur.

Son olarak 11 Eylül saldırıları ve ardından gelen Washington'un Ortadoğu'yu yeniden yapılandırma politikaları Türkiye'de komplo teorileri için uygun bir iklim üretmiş ve bu iklimde Türkiye'de iktidara gelen partiler dahi Amerika'nın bir projesi olarak tanımlanabilmiştir.

ABD ile İngiltere 25 terör örgütünün malvarlıklarını dondurma kararı aldı

PKK ve DHKP-C listede

4 KASIM 2001

Terörle savaşta kararlılık İngiliz Ekonomi Bakanı Gordon Brown, "Bu yeni önlemin, Amerikalı ve İngiliz makamların, terörist örgütlerin finansmanıya savaşında gereken her şeyi yapmadaki kararlılıklarını ispatladığını" belirtti. İngiliz makamları, 11 Eylül saldırılarından sonra şimdiye dek diğer örgüt ve kişilere ait 36 banka hesabındaki 100 milyon Euro tutarında paranın dondurulduğunu belirttiler. ■ 17. Sayfada

PKK'nin İstanbul sorumlusu yakalandı İstanbul'da düzenlenen operasyonda, terör örgütü PKK'nın İstanbul bölge sorumlusu olduğu iddia edilen Abbas Sertkaya, sahte kimlikle yakalandı. Operasyonlarda, örgüt içinde "Savaşçı Aktarma Birimi" adı altında oluşturulan komitede yer aldıkları iddia edilen 8 kişi de gözaltına alındı. ■ 5. Sayfada

Muhalefet partisi gibi eleştiriyor | KÜLTÜR DİRENİŞİ

Nisan 2002: 11 Eylül saldırıları sonrası "terörle savaş" siyasetinin Türkiye için en önemli sonucu PKK'nın AB terör listesine alınması oldu

PKK nihayet terör listesinde

Avrupa Birliği, Türkiye'nin baskısı üzerine PKK'yı sonunda terör listesine aldı. Ama Brüksel'de bayrak asan DHKP-C'yi listeye almayı reddetti

Avrupa Birliği (AB), aralık ayında açıkladığı terör listesine ilişkin olarak yaptığı değerlendirmede Ankara'dan gelen çağrılara kısmi bir şekilde olumlu yanı verdi. Brüksel'de bir araya gelen Daimi Temsilciler Komitesi (COREPER) toplantısında, geçtiğimiz günlerde adını değiştirerek KADEK adını alan PKK'nın listeye dahil edilmesine karar verildi. DHKP-C için ise olumsuz görüş çıktı.

Yaklaşık dört saat süren toplantı sonrasında (COREPER) ortak bir sonuca varıldı. Büyükelçiler PKK konusundaki görüş ayrılıklarını gidererek bu örgütün, resmen yeni terör listesinde yer alması konusunda olumlu görüş bildirdi.

Daimi Temsilciler Komitesi, PKK'nın listeye alınmasına ilişkin kararı 13 Mayıs'ta yapılacak AB Genel İşler Konseyi'ne göndermekten "sessizlik süreci" denen yöntemi uygulama kararı aldı. Buna göre, perşembe günü Türkiye saatiyle 13.00'e kadar üye ülke hükümetlerinden herhangi bir itiraz ya da çekince gelmemesi halinde PKK resmen AB'nin terör listesine alınmış olacak. PKK'nın listede dışındaki kalması için tek bir ülkenin itirazı yeterli olacak. Kurallar gereği, PKK resmen listeye dahil olursa AB sınırları içindeki malvarlıklarına el konacak, banka hesapları dondurulacak, temsilcilikleri kapatılacak. ■ GÜVEN ÖZALP Brüksel

'Irak'a müdahale ederseniz, yeni destek isteriz'

Derviş ve ABD Savunma Bakan Yardımcısı, Mustafa Koç'un evinde buluştu. Derviş mesaj verdi: Irak'a operasyon olursa Türkiye'ye ekonomik ve siyasi destek verin

EYLEM TÜRK

Devlet Bakanı Kemal Derviş önceki gece İstanbul'da Mustafa Koç'un evinde düzenlenen toplantıda, ABD Savunma Bakan Yardımcısı Paul Wolfowitz ile görüşte bulundu. Derviş, Koç'un evinde düzenlenen toplantıda, ABD Savunma Bakan Yardımcısı Paul Wolfowitz ile görüşte bulundu. Derviş, Koç'un evinde düzenlenen toplantıda, ABD Savunma Bakan Yardımcısı Paul Wolfowitz ile görüşte bulundu.

Bakan Yardımcısı Aldo Kaslowki, TESEAD Yürütmen Kurulu Üyesi Cem Duna, Koç Holding CEO'su Bilal Özaydın ve İdamam Cem Boyner katıldı. Wolfowitz, Irak'a elan bir operasyon konusunda İdamamların görüşlerini tek tek dinlerken, Derviş ABD'den İdamam bugünkü ortamda hem de Irak'a operasyon ihtimalinde Türkiye'ye ekonomik ve siyasi anlamda destek istedi. Türkiye için yabancı yatırımların önemli bir kaynağı dikkat çekilen verimlere AB ve ABD'nin bu konudaki desteğinin de gündeme geldiği görüşte.

İdamamlar da Wolfowitz'e soruları yöneltti: "Irak'a ne zaman operasyon yapılacak?", "Türkiye'nin operasyonları bir gün önce mi haberi olacak?", "Operasyonun Türk ekonomisini nasıl etkileyeceğini hesapladınız?", Sorularına net cevap alamayan İdamamlar, "Türkiye'nin Irak baskısı ile hiçbir problemi yok. Duvanın ve Türkiye'nin Saddam rejimi ve elindeki silahlarla ilgili bir problemi var. Türk hükümeti bu şekilde Irak'la hiçbir şekilde ilişki kurmıyor. Yabancı yatırımların İdamamların ve İdamamların verimlerinin bağlamda İdamamların plandaymış olacak. İdamamların dinamikleri de görüldü. Bayar-Derviş moral verdi

Ankara'da dikkat çekici buluşma

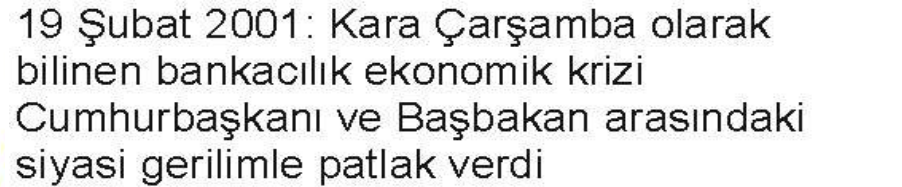
Bakan Derviş dün akşam Ankara Hilton'da anladında Bilal Özaydın ile görüşte bulundu. Derviş, Özaydın ile görüşte bulundu. Derviş, Özaydın ile görüşte bulundu.

Bayar-Derviş moral verdi

Bayar-Derviş moral verdi. Bayar-Derviş moral verdi. Bayar-Derviş moral verdi.

1980'lerle birlikte ekonominin neoliberal düzlemde yeniden yapılandırılması, dış (ve iç) borç sarmalındaki Türkiye ekonomisi için bir çözüm olmamış aksine krizi daha da derinleştirmiştir. 1990'lara gelindiğinde Türkiye Nisan 1994'te büyük bir ekonomik kriz yaşamış ve enflasyon yüzde 150 oranına kadar yükselmiştir.

19 Şubat 2001 MGK toplantısının ardından dönemin Başbakanı Bülent Ecevit, Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in kendisine anayasa kitapçığı fırlattığını açıklayınca Kasım 2000'de Türkiye bankalarında yaşanan krizle diken üstünde duran ekonomi büyük bir kriz yaşamıştır. Faizler yüzde 760 oranını görürken, 7,6 milyar dolar tutarında yabancı yatırım

Sezer ile Ecevit MGK'da kavga etti...

Borsa çakıldı, faiz fırladı, ekonomi sarsıldı. Yani bu 'tuhaf' kriz, sürekli kemer sıkam vatanadaşı ezdi...

5.1 milyar dolar çıktı VATANDAŞ sokak sokak kışkırtıldı, şiddetler, dövdür, cinayetler! İşsiz ekonomisi ağır darbe aldı. Sezer ile Ecevit'in tartışma çıkarttığı tartışma, Marmar Bozulan İnce 3.1 milyar dolar (75 katkılı) döviz çıktı. Ecevit'in bir kaç 'kara' feda, Dönem içinde 14.6 trilyon

...elişeyim, siz enelişiyosunuz. Yıprama kışkırtıyor yapıyorsunuz. Ben Cumhuriyetçiyim, her şeye yetkin var,

ECEVİT: Bitti mi?

SEZER: Hıyar, bitmedi. Sayın Başbakan cumhuriyet üzerinde oynuyorsunuz. Yalnızlık yüzünden niye halkı kışkırtıyorsunuz?

ÖZKAN: (Ağır iftiharla) "Nasıldık, enelişiyim. Bu da işler için Cumhuriyetçiyim. Siz, Kızıldenk ne yapıyorsunuz?" Hukukçuyum diyecekseniz yasa yapıyorsunuz. Yasa vardır! 18 derken enine kimseniz yolda 25' zam enelişiyim."

ECEVİT: Bu partinin adı coşucudur.

Yabancılar bu yıl portföy boşalttılar

Ay	Ağ. (Milyon \$)	Fark
Ocak	2.199,7	8.611,6
Şubat	1.497,6	1.943,0
Mart	1.719,4	1.562,8
Nisan	2.129,4	2.160,0
Mayıs	1.187,7	1.464,0
Haziran	925,1	1.030,1
Temmuz	1.004,2	1.276,2
Ağustos	942,8	1.449,8
Eylül	1.014,4	988,8
Ekim	1.103,2	1.125,8
Kasım	1.156,9	1.375,8
Toplam	14.320,5	17.347,8

1 Ocak 2000

Ay	Alınan	Satılan	Fark
Ocak	2.193,7	3.611,6	-1.417,9
Şubat	1.497,6	1.943,0	-445,4
Mart	1.719,4	1.562,8	156,6
Nisan	2.129,4	2.160,0	-30,6
Mayıs	1.187,7	1.264,0	-76,3
Haziran	925,1	1.030,1	-105,0
Temmuz	1.004,2	1.343,2	-339,0
Ağustos	692,9	842,7	-149,8
Eylül	710,4	888,9	-178,4
Ekim	1.103,2	1.125,9	-22,6
Kasım	1.156,9	1.375,8	-218,9
Toplam	14.320,5	17.347,8	-3.027,3

4 Şubat 2002: Türkiye IMF ile tarihinin en ağır koşullarına sahip stand-by antlaşmalarından birini imzaladı.

[illegible]

şçi ve işveren konfederasyon başkanlarını kabul eden Başbakan'dan acı itiraf

Ecevit: IMF'nin kucagındayız

Başkanı Meral'in "Halkın suskunluğunu" sözlerine "IMF'nin kucağına düşen bir ülmenin beklenemez" yanıtını verdi.

Başbakan Ecevit'in de ülkenin ekonomik durumuna doğru gittiğini kabul ettiğini söyleyen Meral, "Artık yurttışlarımız tahammüllerinin kalmadığını andattık. Yurttışımızın devletine ve kendisini yönetenlere saygısı varsa da bunun uzun süreli olamayacağını söyledik" dedi. Özelleştirme nedeniyle işten çıkarılan işçilerin durumlarını da değerlendirdiklerini kaydeden Meral, "Başbakan Ecevit, konuyu yarımkı (bugünkü)

Bakanlar Kurulu toplantısına getireceğini açıkladı" dedi.

Edinilen bilgiye göre görüşmede, Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral'in, "Halkın suskunluğunu memnuniyet olarak değerlendirmeyin" uyarısında bulunması üzerine Başbakan Ecevit, "IMF'nin kucakına düşen bir ülkede yattırım ve istihdamın artması beklenemez" yanıtını verdi. Bunun üzerine Hak-İş Genel Başkanı Salim Uslu da "Güçsüz bir ekonomiyle makro dengeler kurulamaz. Kurulsal dahi, toplumsal değerler zarar görür. Toplumsal şiddet gündeme gelir" dedi.

12 EYLÜL 2001

Üçüncüsü, krizlerle birlikte ekonomi odaklı dış politika alternatifleri arasındaki ayrıcalıklı konumunu daha da güçlendirirken, böylesi bir politikanın önünde engel olduğu düşünülen konularda **dış politika karar vericileri üzerinde iş dünyasından gelen baskılar** artmıştır. Örneğin 2001 yılından itibaren iş çevreleri, sivil toplum kuruluşları ve kamuoyu Kıbrıs konusunun çözülmesi ve AB üyeliğine ağırlık verilmesi gibi Türkiye ekonomisini rahatlatacak konularda hükümete açık bir şekilde baskı yapmıştır.

Son olarak, 2000 ve 2001 krizleri ve bu krizlerin ardından IMF'ye yüksek oranda borçlanma **bu dönemdeki siyasal partilerin imajını zayıflatmış ve 3 Kasım 2002 seçimlerini** önemli ölçüde etkilemiştir. Seçimler bir taraftan Türkiye siyasal yapısındaki değişim sürecini tetiklerken, diğer taraftan da 1999 sonrası dönemde başlayan ekonomi ve komşularla iyi ilişkiler odaklı dış politikanın uygulanması konusunda güçlü bir siyasal yapı ortaya çıkarmıştır.

TABLO 2. TÜRKİYE'DE STAND-BY ANLAŞMALARI (1961-2008) MİLYON SDR

Stand-by No	Anlaşma Tarihi	Tamamlanma (veya) İptal Tarihi	Süre	Önerilen Miktar (SDR* Milyon)	Kullanılan Kota (SDR Milyon)
1. Stand-by	01.01.1961	31.12.1961	12	37.5	16
2. Stand-by	30.03.1962	31.12.1962	9	31	15
3. Stand-by	15.02.1963	31.12.1963	11	21.5	21.5
4. Stand-by	15.02.1964	31.12.1964	11	21.5	19
5. Stand-by	01.02.1965	31.12.1965	12	21.5	-
6. Stand-by	01.02.1966	31.12.1966	12	21.5	21.5
7. Stand-by	15.02.1967	31.12.1967	11	27	27
8. Stand-by	01.04.1968	31.12.1968	9	27	27
9. Stand-by	01.07.1969	30.06.1970	12	27	10
10. Stand-by	17.08.1970	16.08.1971	12	90	90
11. Stand-by	24.04.1978	19.07.1979	24	300	90
12. Stand-by	19.07.1979	17.06.1980	12	250	230
13. Stand-by	18.06.1980	17.06.1983	36	1.250	1.250
14. Stand-by	24.06.1983	23.06.1984	12	225	56.2
15. Stand-by	04.04.1984	03.04.1985	12	225	168.7
16. Stand-by	08.07.1994	26.09.1995	14	610.5	460.5
17. Stand-by	22.12.1999	04.02.2002	36	15.038.4	11.738.9
	21.12.2000			(SRF**) 5.784	(SRF**) 5.784
18. Stand-by	04.02.2002	04.02.2005	36	12.821.2	11.914
19. Stand-by	11.05.2005	10.05.2008	36	6.662	6.662
Toplam				37.707	32.817

Not: 1969 yılına kadar ABD Doları cinsinden olan rakamlar 1 SDR=1 ABD Doları kuru üzerinden SDR'ye dönüştürülmüştür.

* Bugün yaklaşık olarak 1 Özel Çekme Hakkı (SDR)=1.54 ABD Doları

** Özel Rezerv İmkânı (Special Reserve Facility)

Kaynak: E. T. Karagöl ve A. S. Bingöl, Türkiye-IMF İlişkilerinde Yeni Dönem, Mayıs 2013, SETA Analiz

Yatırım fonu aldın mı?
444 0 333

Egebank, Esbank, Sümerbank, Yaşarbank ve Yurtbank'a devlet el koydu... Birleşik Yatırım Bankası'na kilit vuruldu...

BES BANKA

yoğun bakımda

Banka sistemine yeni düzen IMF'ye verilen söz tutuldu. Hortumlamaya son verilecek

Deprem vergisi kadar fatura Bütçenin 10'da birine eşit batık, halkın cebini yakacak

14. MADDEYE GÖRE

Bankalar Kararı/14.12.2000
Siyasi kararın perde arkası (10)

Erçel'in eski bankası (11)

Hayyam'ın 2. kaybı (11)

SAHİBİ SORUMLU OLACAK

Halktan güvenoyu